

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра терапевтичної стоматології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
декан стоматологічного факультету

д.мед.н., проф. Костенко Є.Я.

«29» *серпня* 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Терапевтична стоматологія»

для студентів 4 курсу / VII – VIII семестр /

Рівень вищої освіти	Магістр
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	221 «Стоматологія»
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	«Терапевтична стоматологія»
Освітня програма	«Стоматологія»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська, англійська

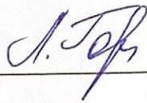
Робоча програма навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» предметної спеціальності (спеціалізації) «Терапевтична стоматологія» освітньої програми «Стоматологія».

Розробники: Зав. кафедри терапевтичної стоматології, к.мед.н., доц. Горзов Л.Ф., доцент кафедри терапевтичної стоматології Балега М.І., ст. викл. Богдан О.М., ст.викл. Білінський О.Я.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *терапевтичної стоматології*

протокол № 7 від «15» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

доц. Горзов Л.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету

протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії

проф. Клітинська О.В.

Горзов Л.Ф., 2022р

• ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	4-й	
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 100 самостійної роботи студента – 20	7-й	8-й
	Лекції:	
	6	4
	Практичні (семінарські):	
	44	46
Вид підсумкового контролю: залік, диференційований залік	Лабораторні:	
	0	0
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	10	10

МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» для студентів 4 курсу є засвоєння студентами - майбутніми лікарями-стоматологами класифікацій, етіології та патогенезу запально-дистрофічних і дистрофічних захворювань пародонта, особливостей клінічних і додаткових методів обстеження пародонтологічних хворих; клініки, лікування та профілактики захворювань пародонту.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- **інтегральна:**
Здатність клінічно мислити, вміти діагностувати, диференціювати та лікування захворювання зубів. Використовувати сучасні методи для лікування.
- **загальні (ЗК):**
 - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу з метою виявлення педагогічних проблем і виробляти рішення щодо їх усунення (ЗК-1);
 - здатність застосовувати знання на практиці (ЗК-2);
 - уміння працювати із сучасною технікою (ЗК-3);
 - здатність до опанування новими знаннями та продовження професійного розвитку (ЗК-4);
 - уміння спілкуватися, включаючи усну та письмову комунікацію українською та принаймні однією із іноземних мов (ЗК-5);
 - уміння організувати власну діяльність та ефективно управляти часом (ЗК-6);
 - знання та розуміння з предметної області у професії викладача математики та інформатики (ЗК-7);
 - здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі (ЗК-8);
 - набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування стоматологічних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті (ЗК-9);
 - здатність до міжособистісного спілкування, здатність до самокритики, навички роботи в команді (ЗК-10);
 - навички планування та управління часом (ЗК-11);
 - уміння і здатність до прийняття рішень (ЗК-12);
 - дотримання етичних принципів, здатність цінувати різноманіття та мультикультурність (ЗК-13);
 - здатність до критичного мислення, навички обдумування (ЗК-14).
- **фахові (спеціальні, предметні):**
 - здатність ефективно працювати в областях педагогіки, психології, математики та інформатики (ФК-1);
 - здатність працювати з інформацією і знаннями з освітніх проблем (ФК-2);
 - працювати з колегами, учнями, практикантами, стажистами, іншими колегами та партнерами в медицині, що включає в себе здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються лікування хворих (ФК-3);
 - робота із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і широкому глобальному рівнях, включаючи розвиток відповідних професійних цінностей і здатності осмислювати результати навчання (ФК-4);
 - здатність демонструвати глибокі знання з терапевтичної стоматології (ФК-5);
 - здатність правильно поставити діагноз та провести лікування пацієнтів (ФК-6);

– здатність демонструвати на фантомах вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології (ФК-7);

– здатність демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів (ФК-8).

• **ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

анатомія людини;
гістологія, ембріологія та цитологія,
патологічна анатомія,
вірусологія та імунологія,
біологічна та біоорганічна хімія,
клінічна фармакологія,
мікробіологія,
дерматологія,
венерологія,
пропедевтика терапевтичної стоматології.

• **ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ**

Відповідно до освітньої програми «Терапевтична стоматологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знання: – основи наукових досліджень, методики лікування основних стоматологічних захворювань; – методики роботи з колективом; – навички критичного мислення, розрізнення оціночних та емпіричних тез; – навички логічного, послідовного й аргументованого викладу думки; – навички самонавчання та самоорганізації; – навички усної та письмової комунікації українською та англійською мовами.	ПРН-1 ПРН-1.1
	ПРН-1.2
	ПРН-1.3
	ПРН-1.4
	ПРН-1.5
	ПРН-1.6
Когнітивні уміння та навички з предметної області: – вирішувати завдання, що відповідають його кваліфікації, зазначеної у освітньому стандарті; – вміти стимулювати пацієнтів на лікування з урахуванням психолого-педагогічних вимог; – вміти аналізувати власну діяльність, з метою її удосконалення та підвищення своєї кваліфікації; – володіти основними поняттями в терапевтичній стоматології;	ПРН-2
	ПРН-2.1
	ПРН-2.2
	ПРН-2.3
ПРН-2.4	
Практичні навички з предметної області, здатності:	ПРН-3

<ul style="list-style-type: none"> – систематично підвищувати свою професійну майстерність; – використовувати новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання; – здатність використовувати інноваційні методики лікування. 	<p>ПРН-3.1 ПРН-3.2 ПРН-3.3</p>
---	---

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<ul style="list-style-type: none"> • Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації. 	ПРН-4
<ul style="list-style-type: none"> • Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології. 	ПРН-5
<ul style="list-style-type: none"> • Знання: <ul style="list-style-type: none"> - анатоμο-фізіологічні особливості будови та функції тканин пародонту; - основні методи обстеження пародонтологічного хворих; - індексна оцінка стану тканин пародонту; - функціональні методи дослідження стану пародонту; - рентгенологічні синптоми патології пародонту; - лабораторні методи обстеження пародонтологічного хворого; - мікробіологічні методи дослідження; - класифікація захворювань пародонту; - етіологія та патогенез захворювань пародонту; - немінерелізовані і мінералізовані зубні відкладення; - методи видалення зубних відкладень; - клінічні ознаки різних видів захворювань пародонту; - діагностика та диф.діагностика цих захворювань; - принципи лікування та профілактики захворювань тканин пародонту; 	<p>ПРН-6 ПРН-6.1 ПРН-6.2 ПРН-6.3 ПРН-6.4 ПРН-6.5 ПРН-6.6 ПРН-6.7 ПРН-6.8 ПРН-6.9 ПРН-6.10 ПРН-6.11 ПРН-6.12 ПРН-6.13 ПРН-6.14 ПРН-6.15</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Виконання практичних навичок: <ul style="list-style-type: none"> - складання схеми обстеження пародонтологічного хворого; - застосування суб'єктивних методів обстеження пародонтологічного хворого; - оцінка глибини присінку рота і сили прикріплення вуздечок губ; - вимірювання глибини зубоясенної борозни та клінічних кишень за допомогою градуйованого зонда; - вимірювання ступеня рухомості зубів за Ентіним; - проведення проби шиллера-Писарева; - проведення вакуумної проби В.І Кулаженко; - визначення наявності гнійного вмісту зубоясених кишень за допомогою бензидинової проби; - визначення наявності ерозування епітелію клінічних кишень за допомогою проби Парма; - визначення наявності кровоточивості ясен за Т.Ф Виноградовою; - визначення рН вмісту клінічних кишень; 	<p>ПРН-7 ПРН-7.1 ПРН-7.2 ПРН-7.3 ПРН-7.4 ПРН-7.5 ПРН-7.6 ПРН-7.7 ПРН-7.9 ПРН-7.10 ПРН-7.11 ПРН-7.12</p>

- проведення індексної оцінки ступеню запалення ясен одним із індексів;	ПРН-7.13
- визначення стану гігієни ротової парожнини за допомогою індексу Грін-Вермільона;	ПРН-7.14
- оцінка необхідності та обсягу лікувальних заходів за допомогою комунального індексу СРІ;	ПРН-7.15
- опис зміни на рентгенограмі, характерні для захворювання тканин пародонта;	ПРН-7.16
- оцінка результатів мікробіологічного дослідження вмісту пародонтальних кишень;	ПРН-7.17
- заповнення картки амбулаторного стоматологічного хворого з патологією пародонту;	ПРН-7.16
- на основі даних суб'єктивного та об'єктивного клінічного і додаткових методів дослідження, формулювання клінічного діагнозу;	ПРН-7.17
- проведення диференційної діагностики;	ПРН-7.18
- складання плану обстеження хворого з патологією пародонту;	ПРН-7.19
- складання плану лікування хворого з патологією пародонту;	ПРН-7.20
- проведення профілактики виникнення хроніосептичного стану у стоматологічних хворих;	ПРН-7.21
- складання комплексу індивідуальних профілактичних заходів для хворого з патологією пародонту;	ПРН-7.22
- організація масових соціально-профілактичних заходів щодо захворювань пародонта	ПРН-7.23

**• ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ
НАВЧАННЯ**

**Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів
навчання**

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- індивідуальна теоретична співбесіда (опитування) ;
- тестовий контроль відповідно до етапів заняття (II-III рівнів) ;
- вирішення типових задач відповідно до етапів заняття (II-III рівнів складності) ;
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок підсумкового етапу заняття :
- індивідуальний контроль навичок та їх результатів ;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи ;
- контроль підсумків ;
- поточний контроль ;
- залік ;
- диференційований залік

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різьблення з пластичних мас тощо);
- **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
- **інноваційні методи навчання**: ділова гра, кейс-метод.
- **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття.

Теоретичні знання:

- Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.
- Письмовий теоретичний контроль.
- Практичні навички та вміння:
- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма модульного контролю:

Модульний контроль (МК) проводиться на заключному практичному занятті модулю (за розкладом). МК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (практичні заняття) з дисципліни «Терапевтична стоматологія» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 36, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання:

- Індивідуальне усне опитування.
- Письмове вирішення тестових завдань.
- Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

- Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумковий семестровий контроль проводиться за розкладом. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «Терапевтична стоматологія».

Теоретичні знання та практичні навички:

1. Письмове вирішення тестових завдань.
2. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
3. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модуля (залікового кредиту) – **100**, в тому числі за **поточну навчальну діяльність – 60** балів, за результатами **модульного підсумкового контролю – 40 балів**. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-

ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали залежно від кількості тем у модулі таким чином:

Традиційна оцінка	Конвертація в бали			
	Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4
“5”	7,5	5	4	7,5
“4”	6	4	3	6
“3”	4,5	3	2,5	4,5
“2”	0	0	0	0
Кількість тем в модулі	9	12	14	9

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента (ICPC) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (60 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента при засвоєнні тем модуля. Бали за ICPC нараховуються при успішному її захисті

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота									T9 Модульний контроль 1	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	ICPC	40	100
7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	0		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I, вираховується шляхом множення кількості балів (7,5), що відповідають оцінці “5” на кількість тем (8) і становить 60 балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента) нараховується 0 балів.

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I становить 60 балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I є **критерієм допуску** до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (4,5), що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі (8) і становить 36 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						T21 Модульний контроль 2	Сума
T10	T11	T12	T13	T14	T15	40	100
5	5	5	5	5	5		
T16	T17	T18	T19	T20	ICPC		
5	5	5	5	5	5		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну успішність модуля II вираховується шляхом множення кількості балів (5), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (11) і становить 55 балів.

За ІСРС (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 5 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля II становить 60 (55+5) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модулю II є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (3), що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі (11) та додавання балів (3), що відповідають оцінці "3" за ІСРС, і становить 36 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота							T35 Модульний контроль 3	Сума
T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	40	100
4	4	4	4	4	4	4		
T29	T30	T31	T32	T33	T34	ICPC		
4	4	4	4	4	4	8		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну успішність модуля III вираховується шляхом множення кількості балів (4), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (13) і становить 52 бали.

За ІСРС (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 8 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля III становить 60 (52+8) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модулю III є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (2,5), що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі (13) та додавання балів (3,5), що відповідають оцінці "3" за ІСРС, і становить 36 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота								T44 Модульний контроль 4	Сума	
T36	T37	T38	T39	T40	T41	T42	T43	ICPC	40	100
7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	0		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV, вираховується шляхом множення кількості балів (7,5), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (8) і становить 60 балів.

За ІСРС (індивідуальну самостійну роботу студента) нараховується 0 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV становить 60 балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV є **критерієм допуску** до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (4,5), що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі (8) і становить **36** балів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	9	60	12	55	14	52	9	60
Індивідуальна самостійна робота студента (ІСРС)	0	0	1	5	1	8	0	0
Модульний контроль на робота	1	40	1	40	1	40	1	40
Разом		100		100		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Форми модульного контролю	Конвертація у бали традиційних оцінок			
	«5»	«4»	«3»	«2»
Усне опитування/письмовий теоретичний контроль	30 - 27	26 - 22	21 - 18	0
Письмове тестування	10 - 9	8 - 7	7 - 6	0
	40 - 36	35 - 29	28 - 24	0

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **40**балів, що відповідає оцінці «5».

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **24**бали, що в свою чергу відповідає оцінці «3»

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за підсумковий семестровий контроль визначається як середнє арифметичне отриманих балів за модулі.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів
B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Конвертація рейтингового балу у шкалу успішності ECTS

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для диф. заліку, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка: за звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.

Оцінка з дисципліни **FX (“2”)** виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка **F (“1”)** виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, але не більше 2-х разів, під час зимових канікул та протягом 2-х додаткових тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку **F** по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Оцінка «ВІДМІННО»

виставляється студенту, який володіє глибокими та систематичними знаннями по пропедевтиці терапевтичної стоматології у відповідності з навчальною програмою, засвоїв основну, додаткову літературу та лекційний курс. Студент, що претендує на відмінну оцінку мусить розуміти клінічне та практичне значення пропедевтики терапевтичної стоматології, її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, знає хід та послідовність самостійної роботи для виконання практичного завдання, виявляє елементи творчого мислення. Студент обов'язково повинен знати принципи фантомного курсу, передбачених програмою згідно переліку «практичних навичок».

Оцінку «ДОБРЕ»

заслуговує студент, що повністю володіє програмним матеріалом, засвоїв основну навчальну літературу, лекційний курс та практичні заняття, може самостійно виконати мінімум практичних навичок.

Оцінку «ЗАДОВІЛЬНО»

заслуговує студент, який знає лише основи програмного матеріалу в об'ємі, достатньому для подальшого навчання на стоматологічному факультеті та для виконання роботи по професії лікаря-стоматолога. Студент зазнає труднощів при виконанні практичної роботи і не в повному обсязі оволодіває необхідними практичними навичками. Під час модульного контролю допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО»

виставляється студенту, що має суттєві прогалини у знаннях програмного матеріалу, не володіє потрібними практичними навичками. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не придатні продовжити навчання на стоматологічному факультеті та виконувати свої професійні обов'язки без додаткового засвоєння пропедевтики терапевтичної стоматології.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

VII семестр

2 кредити (60 год)

Модуль № 1: «Анатомо-фізіологічні особливості тканин пародонта. Класифікації захворювань пародонта. Особливості обстеження хворих. Етіологія і патогенез запальних захворювань пародонту. Класифікація, клініка, діагностика, лікування та профілактика папілітів, гінгівітів та локалізованих парадонтитів»

Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.

Тема 2. Будова та функції пародонта.

Тема 3. Класифікації хвороб пародонта М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1997. Класифікації хвороб пародонта першого міжнародного пародонтологічного з'їзду, США, 1999; президії секції пародонтології Російської Академії стоматології, 2001. Позитивні якості та недоліки.

Тема 4. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.

Тема 5. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.

Підсумковий змістовий модуль №1

Тема 6. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.

Тема 7. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих (серологічні, мікробіологічні, цитологічні, гістологічні).

Тема 8. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.

Тема 9. Модульний контроль № 1.

Модуль № 2: «Запальні захворювання пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований парадонтит). Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований парадонтит, парадонтоз)»

Тема 10. Папіліт. Класифікація М.Ф. Данилевського, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 11. Клініка, діагностика катарального гінгівіту. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.

Тема 12. Клініка, діагностика виразково-некротичного гінгівіту.

Тема 13. Клініка, діагностика локалізованого парадонтиту.

Підсумковий змістовий модуль №2

Тема 14. Клінічні прояви генералізованого парадонтиту. Механізм утворення ясенної та парадонтальної кишень.

Тема 15. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований парадонтит.

Тема 16. Клініка, діагностика та лікування переїмпантитів.

Тема 17. Клініка, діагностика прогресивних ідіопатичних хвороб пародонта

Тема 18. Загальні принципи лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.

Тема 19. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота, способи видалення зубних відкладень.

Тема 20. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Переваги, недоліки. Хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.

Тема 21. Апаратні способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки апаратного способу.

Тема 22. Модульний контроль №2

VIII семестр **2 кредити (60 год)**

Модуль № 3: «Лікування та профілактика захворювань пародонта»

Тема 23. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.

Тема 24. Мукогінгівальні операції у пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 25. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).

Тема 26. Ортопедичні та ортодонтичні втручання у порожнині рота при хворобах пародонта.

Тема 27. Загальна медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.

Тема 28. Дієтотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 29. Фізіотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.

Тема 30. Особливості лікування пацієнтів із запальними хворобами пародонта.

Тема 31. Особливості лікування пацієнтів із запально-дистрофічними дистрофічними змінами пародонта.

Тема 32. Особливості лікування пацієнтів із хворобами тканин пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.

Тема 33. Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит .

Тема 34. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.

Тема 35. Модульний контроль №3

Модуль № 4: «Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта»

Тема 36. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики.

Тема 37. Суспільні та індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.

Тема 38. Ведення та оцінка парадонтальних карт пацієнтів із захворюванням тканин пародонта.

Тема 39. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.

Тема 40. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.

Тема 41. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.

Тема 42. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.

Тема 43. Модульний контроль № 4

Тема 44. Підсумки та контроль володіння практичними навичками.

6.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання:				
	Усього	у тому числі			
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна, самостійна робота
VII-й семестр					
Модуль 1					
Тема 1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.	2		2	0	0
Тема 2. Будова та функції пародонта.	2		2	0	0
Тема 3. Класифікації хвороб пародонта М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1997. Класифікації хвороб пародонта першого міжнародного пародонтологічного з'їзду, США, 1999; президії секції пародонтології Російської Академії стоматології, 2001. Позитивні якості та недоліки.	4	2	2	0	2
Тема 4. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Суб'єктивні та об'єктивні методи	2		2	0	0

обстеження. Індекс а оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.					
Тема 5. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. <i>Підсумковий змістовий модуль №1</i>	2		2	0	0
Тема 6. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.	2		2	0	0
Тема 7. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих (серологічні, мікробіологічні, цитологічні, гістологічні).	2		2	0	0
Тема 8. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.	2		2	0	0
Модульний контроль № 1.	3		2	0	1
Разом за модуль	23	2	18	0	3
Модуль 2					
Тема 1. Папіліт. Класифікація М.Ф. Данилевського, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2		2	0	0
Тема 2. Клініка, діагностика катарального гінгівіту. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.	2		2	0	0

Тема3.Клініка, діагностика виразково-некротичного гінгівіту.	2	4	2	0	0
Тема4. Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту. <i>Підсумковий змістовий модуль №2</i>	3		2	0	1
Тема5. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту. Механізм утворення ясенної та пародонтальної кишень.	3		2	0	1
Темаб. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	2		2	0	0
Тема7. Клініка, діагностика та лікування переїмпантитів.	2		2	0	0
Тема8. Клініка, діагностика прогресивних ідіопатичних хвороб пародонта	3		2	0	1
Тема9. Загальні принципи лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.	2		2	0	0
Тема10. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби	3		2	0	1

гігієни порожнини рота, способи видалення зубних відкладень.					
Тема 11. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Переваги, недоліки. Хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.	2		2	0	0
Тема 12. Апаратні способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки апаратного способу.	3		2	0	1
Модульний контроль №2	4		2	0	2
Разом за модуль	37	4	26	0	7
Разом за семестр	60	6	44	0	10
VIII -й семестр					
Модуль 3					
Тема 1. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	2		2	0	0
Тема 2. Мукогінгивальні операції у пацієнтів із хворобами пародонта.	2		2	0	0
Тема 3. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгивальні, остеомукогінгивальні, естетичні, регенеративні операції).	3	2	2	0	1

Тема3.Ортопедичні та ортодонтичні втручання у порожнині рота при хворобах пародонта.	3		2	0	1
Тема5. Загальна медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.	4		4	0	0
Тема6. Дієтотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.	2		2	0	0
Тема7.Фізіотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.	3		2	0	1
Тема8.Особливості лікування пацієнтів із запальними хворобами пародонта.	2		2	0	0
Тема 9. Особливості лікування пацієнтів із запально-дистрофічними дистрофічними змінами пародонта.	2		2	0	0
Тема 10. Особливості лікування пацієнтів із хворобами тканин пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.	3		2	0	1
Тема 11.Підтримуюча терапія хворих на генералізований	3		2	0	1

пародонтит, пародонтоз.					
Тема 12. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.	2		2	0	0
Модульний контроль №3	2		2	0	0
Разом за модуль	35	2	28	0	5
Модуль 4					
Тема 1. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики.	2		2	0	0
Тема 2. Суспільні та індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.	3		2	0	1
Тема 3. Ведення та оцінка парадонтальних карт пацієнтів із захворюванням тканин пародонта.	3		2	0	1
Тема 4. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	2	2	2	0	0
Тема 5. Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.	3		2	0	1
Тема 6. Організація пародонтологічного	2		2	0	0

кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.					
Тема 7. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	2		2	0	0
Модульний контроль № 4	4		2	0	1
Підсумки та контроль володіння практичними навичками.	4		2	0	1
Разом за модуль	25	2	18	0	5
Разом за семестр	60	4	46	0	10
Усього годин	120	10	90	0	20

6.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ 4 курс

Хвороби пародонта. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.		
	VII семестр	
1.	Поняття пародонтології, як науки. Анатомо-фізіологічні особливості пародонта. Методи обстеження пародонтологічних хворих.	2
2.	Етіологія, патогенез, клініка та діагностика запальних захворювань пародонта(папілітів , мукозити та гінгівітів).	2
3.	Етіологія, патогенез, клініка та діагностика запально-дистрофічних захворювань пародонта(пародонтити та перімплантити)	2
	VIII семестр	
4.	Лікування пародонтологічних хворих, місцеві втручання у порожнині рота.	2
5.	Профілактика хвороб пародонта.	2

6.4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ, ЛАБОРАТОРНИХ) ЗАНЯТЬ

«Терапевтична стоматологія» 4 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість
		годин денна
Модуль 1. Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта.		
1.	Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.	2
2.	Будова та функції пародонта.	2
3.	Класифікації хвороб пародонта М.Ф. Данилевського, 1994; МКХ-10, 1997. Класифікації хвороб пародонта першого міжнародного пародонтологічного з'їзду, США, 1999; президії секції пародонтології Російської Академії стоматології, 2001. Позитивні якості та недоліки.	2
4.	Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. Суб'єктивні та об'єктивні методи обстеження. Індексна оцінка стану тканин пародонта та гігієни порожнини рота.	2
5.	Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта. <i>Підсумковий змістовий модуль №1</i>	2
6.	Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.	2
7.	Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих (серологічні, мікробіологічні, цитологічні, гістологічні).	2
8.	Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта.	2
9.	<i>Модульний контроль № 1.</i>	2
Модуль № 2. Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит). Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз).		
10.	Папіліт. Класифікація М.Ф. Данилевського, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
11.	Клініка, діагностика катарального гінгівіту. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.	2
12.	Клініка, діагностика виразково-некротичного гінгівіту.	2
13.	Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту. <i>Підсумковий змістовий модуль №2</i>	2
14.	Клінічні прояви генералізованого пародонтиту. Механізм утворення ясенної та пародонтальної кишень.	2
15.	Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.	2
16.	Клініка, діагностика та лікування переїмпантитів.	2
17.	Клініка, діагностика прогресивних ідіопатичних хвороб пародонта	2
18.	Загальні принципи лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.	2
19.	Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота, способи видалення зубних відкладень.	2
20.	Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Переваги, недоліки. Хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень.	2

21.	Апаратні способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки апаратного способу.	2
22.	Модульний контроль №2	2
	Всього за VII семестр	44
Модуль № 3. “Лікування та профілактика захворювань пародонту”		
23.	Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.	2
24.	Мукогінгівальні операції у пацієнтів із хворобами пародонта.	2
25.	Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).	2
26.	Ортопедичні та ортодонтичні втручання у порожнині рота при хворобах пародонта.	2
27.	Загальна медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.	4
28.	Дієтотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.	2
29.	Фізіотерапія пацієнтів із хворобами пародонта.	2
30.	Особливості лікування пацієнтів із запальними хворобами пародонта.	2
31.	Особливості лікування пацієнтів із запально-дистрофічними дистрофічними змінами пародонта.	2
32.	Особливості лікування пацієнтів із хворобами тканин пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.	2
33.	Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит, пародонтоз.	2
34.	Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.	2
35.	Модульний контроль №3	2
Модуль № 4. Профілактика та диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта.		
36.	Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики.	2
37.	Суспільні та індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.	2
38.	Ведення та оцінка парадонтальних карт пацієнтів із захворюванням тканин пародонта.	2
39.	Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.	2
40.	Алгоритм індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.	2
41.	Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.	2
42.	Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.	2
43.	Модульний контроль № 4	2
44.	Підсумки та контроль володіння практичними навичками.	2
	Всього за VIII семестр	46
Разом		90

6.5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	5
2.	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	2
3.	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	3.1.Класифікації захворювань пародонта (2017).	1
	3.2.Внесок вітчизняних та зарубіжних вчених в вивчення питань етіології та патогенезу захворювань пародонта.	1
	3.3.Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією.	1
	3.4.Ідіопатичні захворювання пародонта.	1
	3.5.Способи ліквідації пародонтальних кишень та рецесії ясен.	1
	3.6.Хірургічні місцеві втручання. Гінгівотомія, гінгівоектомія. Показання. Методики. Види.	1
	3.7.Ортопедичні місцеві втручання. Вибіркове пришліфовування зубів. Тимчасове та постійне шинування. Показання. Методика проведення.	1
	3.8.Особливості лікування хворих із захворюваннями тканин пародонта на тлі патології внутрішніх органів та систем.	1
3.9.Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані тканин пародонта.Написання історії хвороби.	1	
4.	Підготовка до підсумкового контролю модулів	4
	<i>Разом</i>	20

6.1 CONTENT OF THE COURSE

VII semester

2 credits (60 hours)

Module № 1: "Anatomical and physiological features of periodontal tissues. Classification of periodontal diseases. Features of examination of patients. Etiology and pathogenesis of inflammatory periodontal disease. Classification, clinic, diagnosis, treatment and prevention of papillitis, gingivitis and localized marginal periodontitis "

Topic 1. The concept of periodontology. Organization of periodontal care for patients.

Topic 2. Structure and functions of the periodontium.

Topic 3. Classification of periodontal diseases MF Danilevsky, 1994; ICD-10, 1997. Classifications of Periodontal Diseases of the First International Periodontal Congress, USA, 1999; Presidium of the Department of Periodontology of the Russian Academy of Dentistry, 2001. Positive qualities and shortcomings.

Topic 4. Clinical methods of examination of patients with periodontal disease. Subjective and objective methods of examination. Index assessment of the condition of periodontal tissues and oral hygiene.

Topic 5. Functional methods of examination of patients with periodontal disease.

Final content module №1

Topic 6. X-ray diagnosis of periodontal disease.

Topic 7. Laboratory methods of examination of periodontal patients (serological, microbiological, cytological, histological).

Topic 8. Errors and complications in the diagnosis of periodontal disease.

Topic 9. *Module control № 1.*

Module № 2: “Inflammatory periodontal diseases (papillitis, gingivitis, localized marginal periodontitis). Dystrophic-inflammatory and dystrophic periodontal diseases (generalized marginal periodontitis, periodontitis) “

Topic 10. Papillite. Classification MF Danilevsky, clinic, diagnosis, treatment, prevention.

Topic 11. Clinic, diagnosis of catarrhal gingivitis. Clinic, diagnosis of hypertrophic gingivitis.

Topic 12. Clinic, diagnosis of necrotizing ulcerative gingivitis.

Topic 13. Clinic, diagnosis of localized **marginal** periodontitis.

The final content module №2

Topic 14. Clinical manifestations of generalized **marginal** periodontitis. The mechanism of formation of gingival and periodontal pockets.

Topic 15. X-ray, functional and laboratory examination of patients with generalized **marginal** periodontitis.

Topic 16. Clinic, diagnosis of **peri-implantitis**.

Topic 17. Clinic, diagnosis of progressive idiopathic periodontal diseases

Topic 18. General principles of treatment of patients with periodontal disease. Drawing up a treatment plan.

Topic 19. Professional oral hygiene, its components, professional oral hygiene products, methods of removing dental plaque.

Topic 20. Manual method of removing dental plaque. Pros and cons. Chemical and combined methods of removing dental plaque.

Topic 21. Hardware methods of removing dental plaque. Rules of operation of devices, contraindications, advantages, disadvantages of a hardware way.

Topic 22. *Module control №2*

VIII semester

2 credits (60 hours)

Module № 3: "Treatment and prevention of periodontal disease"

Topic 23. Local drug treatment of periodontal diseases, groups of drugs, methods of application, indications.

Topic 24. Mucogingival surgery in patients with periodontal disease.

Topic 25. Surgical methods of treatment of periodontal diseases (gingival, osteomucogingival, aesthetic, regenerative operations).

Topic 26. Orthopedic and orthodontic treatment in periodontal disease.

Topic 27. General drug treatment of patients with periodontal disease. Indications, groups of drugs, treatment regimens, prescriptions.

Topic 28. Diet therapy of patients with periodontal disease.

Topic 29. Physiotherapy of patients with periodontal disease.

Topic 30. Features of treatment of patients with inflammatory periodontal diseases.

Topic 31. Features of treatment of patients with inflammatory-dystrophic dystrophic changes of the periodontium.

Topic 32. Features of treatment of patients with periodontal diseases on the background of diseases of internal organs.

Topic 33. Supportive therapy of patients with generalized marginal periodontitis, parodontosis.

Topic 34. Errors and complications in the treatment of periodontal disease.

Topic 35. *Module control №3.*

Module № 4: "Prevention and medical examination of patients with periodontal disease"

Topic 36. Prevention of periodontal disease. Etiological and pathogenetic approaches to prevention, varieties, forms of organization, methods of prevention.

Topic 37. Social and individual measures for the prevention of periodontal disease.

Topic 38. Management and evaluation of periodontal maps of patients with periodontal disease.

Topic 39. The role of professional and individual hygiene in the prevention of periodontal disease.

Topic 40. Algorithm of individual oral hygiene in different conditions of periodontal tissues.

Topic 41. Organization of periodontal office (department), its equipment and necessary medicines.

Topic 42. Medical examination of patients with periodontal diseases. Stages, documentation, evaluation of the effectiveness of medical examination.

Topic 43. *Module control № 4*

Topic 44. *Results and control of practical skills.*

• STRUCTURE OF THE COURSE

Names of content modules and topics	Number of hours
	Form of study:

	Total	including			
		lectures	practical (seminar)	laboratory	Individual, independent work
VII-semester					
Module 1					
Topic 1. The concept of periodontology. Organization of periodontal care for patients.	2	2	2	0	0
Topic 2. Structure and functions of the periodontium.	2		2	0	0
Topic 3. Classification of periodontal diseases MF Danilevsky, 1994; ICD-10, 1997. Classifications of periodontal diseases of the First International Periodontal Congress, USA, 1999; Presidium of the Department of Periodontology of the Russian Academy of Dentistry, 2001. Positive qualities and shortcomings.	4		2	0	2
Topic 4. Clinical methods of examination of patients with periodontal disease. Subjective and objective methods of examination. Index assessment of the condition of periodontal tissues and oral hygiene.	2		2	0	0
Topic 5. Functional methods of examination of patients with periodontal disease. Final content module №1	2		2	0	0
Topic 6. X-ray diagnosis of periodontal disease.	2		2	0	0
Topic 7. Laboratory methods of examination of periodontal patients	2		2	0	0

(serological, microbiological, cytological, histological).					
Topic 8. Errors and complications in the diagnosis of periodontal disease.	2		2	0	0
Module control № 1.	3		2	0	1
Total	23	2	18	0	3
Module 2					
Topic 1. Papillitis. Classification MF Danilevsky, clinic, diagnosis, treatment, prevention.	2		2	0	0
Topic 2. Clinic, diagnosis of catarrhal gingivitis. Clinic, diagnosis of hypertrophic gingivitis.	2		2	0	0
Topic 3. Clinic, diagnosis of necrotizing ulcerative gingivitis.	2		2	0	0
Topic 4. Clinic, diagnosis of localized marginal periodontitis. The final content module №2	3		2	0	1
Topic 5. Clinical manifestations of generalized marginal periodontitis. The mechanism of formation of gingival and periodontal pockets.	3		2	0	1
Topic 6. X-ray, functional and laboratory examination of patients with generalized marginal periodontitis.	2	4	2	0	0
Topic 7. Clinic, diagnosis of peri-implantitis	2		2	0	0
Topic 8. Clinic, diagnosis of progressive idiopathic periodontal	3		2	0	1

diseases					
Topic 9. General principles of treatment of patients with periodontal disease. Drawing up a treatment plan.	2		2	0	0
Topic 10. Professional oral hygiene, its components, professional oral hygiene products, methods of removing dental plaque.	3		2	0	1
Topic 11. Manual method of removing dental plaque. Pros and cons. Chemical and combined methods of removing dental plaque.	2		2	0	0
Topic 12. Hardware methods of removing dental plaque. Rules of operation of devices, contraindications, advantages, disadvantages of a hardware way.	2		2	0	0
Module control №2	3		2	0	1
Total	37	4	26	0	7
Total for semester	60	6	44	0	10
VIII semester					
Module 3					
Topic 1. Local medical treatment of periodontal diseases, groups of drugs, methods of application, indications.	2		2	0	0
Topic 2. Mucogingival surgery in patients with periodontal disease.	2		2	0	0
Topic 3. Surgical methods of treatment of periodontal diseases (gingival, osteomucogingival, aesthetic, regenerative operations).	3		2	0	1

Topic 4. Orthopedic and orthodontic treatment in periodontal disease.	3	2	2	0	1	
Topic 5. General drug treatment of patients with periodontal disease. Indications, groups of drugs, treatment regimens, prescriptions.	4		4	0	0	
Topic 6. Diet therapy of patients with periodontal disease.	2		2	0	0	
Topic 7. Physiotherapy of patients with periodontal disease.	3		2	0	1	
Topic 8. Features of treatment of patients with inflammatory periodontal diseases.	2		2	0	0	
Topic 9. Features of treatment of patients with inflammatory-dystrophic changes of the periodontium.	2		2	0	0	
Topic 10. Features of treatment of patients with periodontal diseases on the background of diseases of internal organs.	3		2	0	1	
Topic 11. Supportive therapy of patients with generalized marginal periodontitis, parodontosis.	3		2	0	1	
Topic 12. Errors and complications in the treatment of periodontal disease.	2		2	0	0	
Module control №3	2		2	0	0	
Total	35		2	28	0	5
Module 4						
Topic 1. Prevention of	2		2	0	0	

periodontal disease. Etiological and pathogenetic approaches to prevention, varieties, forms of organization, methods of prevention.					
Topic 2. Social and individual measures for the prevention of periodontal disease.	3	2	2	0	1
Topic 3. Management and evaluation of periodontal maps of patients with periodontal disease	3		2	0	1
Topic 4. The role of professional and individual hygiene in the prevention of periodontal disease.	2		2	0	0
Topic 5. Algorithm of individual oral hygiene in different conditions of periodontal tissues.	2		2	0	1
Topic 6. Organization of periodontal office (department), its equipment and necessary medicines.	2		2	0	0
Topic 7. Medical examination of patients with periodontal diseases. Stages, documentation, evaluation of the effectiveness of medical examination.	2		2	0	0
Module control № 4	4		2	0	1
Results and control of practical skills.	3		2	0	1
Together for the module	25	2	18	0	5
Together for the semester	60	4	46	0	10
Total hours	120	10	90	0	20

6.3. THEMATIC PLAN OF LECTURES
4th year

Periodontal disease. Etiology, pathogenesis. Classification. Clinic, diagnosis, treatment
--

and prevention.		
VII semester		
1.	The concept of periodontology as a science. Anatomical and physiological features of the periodontium. Methods of examination of periodontal patients. Classification of periodontal diseases.	2
2.	Etiology and pathogenesis of periodontal disease.	2
3.	Clinic, diagnosis of periodontal disease.	2
VIII semester		
4.	Treatment of periodontal patients, local treatment in the oral cavity.	2
5.	Prevention of periodontal disease.	2

6.4. THEMATIC PLAN OF PRACTICAL TRAINING

4 course

Periodontal Diseases. Etiology, pathogenesis. Classification. Clinic, diagnostics, treatment and prevention.

Module №1. Periodontal Diseases. Etiology, pathogenesis. Classification. Clinic, diagnostics, treatment and prevention.		
Module 1. Diseases of the periodontal disease. Systematics of periodontal diseases. Features of the examination of patients with pathology of periodontal tissues.		
1.	The concept of periodontics. Organization of periodontal care to patients.	2
2.	Structure and functions of periodontium.	2
3.	Classification of periodontal diseases MF Danilevsky, 1994; MKH-10, 1997. Classification of Periodontal Diseases of the First International Periodontal Congress, USA, 1999. Positive qualities and disadvantages.	2
4.	Clinical methods of examination of patients with periodontal diseases. Subjective and objective survey methods. Index assessment of the condition of periodontal tissues and oral hygiene.	2
5.	Functional methods of examination of patients with periodontal diseases. <i>The final content module №1</i>	2
6.	X-ray diagnosis of periodontal disease.	2
7.	Laboratory methods of examination of periodontal patients (serological, microbiological, cytological, histological).	2
8.	Errors and complications in the diagnosis of periodontal disease.	2
9.	Module control № 1.	2
Total for module number 1		18
Module № 2. Inflammatory diseases of periodontal tissues (papillitis, gingivitis, localized marginal periodontitis). Dystrophic-inflammatory and dystrophic periodontal diseases (generalized marginal periodontitis, periodontal disease).		
10.	Etiology and pathogenesis of periodontal diseases. Local disease-causing factors, mechanism of their influence.	2
11.	Papillitis. Classification Danilevsky clinic, diagnostics, treatment, prevention.	2

12.	Clinic, diagnosis of catarrhal gingivitis. Clinic, diagnosis of hypertrophic gingivitis.	2
13.	Clinic, diagnosis of necrotizing ulcerative gingivitis.	2
14.	Clinic, diagnosis of localized marginal periodontitis. <i>The final content module №2</i>	2
15.	The mechanism of formation of gingival and periodontal pockets. Clinical manifestations of generalized periodontitis. X-ray, functional and laboratory examination of patients with generalized periodontitis.	2
16.	Clinic, diagnosis of peri-implantitis.	2
17.	Clinic, diagnosis of progressive idiopathic periodontal diseases	2
18.	General principles of treatment of patients with periodontal diseases. Preparing a treatment plan.	2
19.	Professional hygiene of the oral cavity, its components, professional oral hygiene products, and methods for removing dental deposits.	2
20.	Manual way to remove dental plaque. Chemical and combined methods of removing dental deposits.	2
21.	Hardware methods for removing dental deposits. Rules of the apparatus, contraindications, advantages, disadvantages of the hardware method.	2
22.	Module control № 2	2
	Total for the 7th semester	44

THEMATIC PLAN OF PRACTICAL TRAINING

Periodontal Diseases. Etiology, pathogenesis. Classification. Clinic, diagnostics, treatment and prevention.

Module № 3. "Treatment and prophylaxis of periodontal diseases"		
23.	Local medicamentous treatment of periodontal diseases, group of drugs, methods of application, indications.	2
24.	Mucogingival surgery in patients with periodontal disease.	2
25.	Surgical methods of treatment of periodontal diseases (gingival, osteomagus, aesthetic, regenerative operations).	2
26.	Orthopedic and orthodontic treatment during periodontal diseases.	2
27.	General drug treatment for patients with periodontal disease. Indications, groups of drugs, treatment regimens, prescribing of prescription drugs.	2
29.	Diet therapy for patients with periodontal disease.	2
29.	Physiotherapy of patients with periodontal diseases.	2
30.	Features of treatment for patients with periodontal inflammatory diseases.	2
31.	Features of treatment of patients with inflammatory-dystrophic changes in periodontal disease.	2
32.	Features of treatment of patients with periodontal tissue diseases on the background of diseases of the internal organs.	2
33.	Supportive therapy for patients with generalized marginal periodontitis, periodontal disease.	2
34.	Mistakes and complications in the treatment of periodontal diseases.	2
35.	Module control № 3	2
Module № 4. Prevention and dispensary of patients with periodontal diseases.		

36.	Prophylaxis of periodontal diseases. Etiological and pathogenetic approaches to prevention, varieties, forms of organization, methods of prevention.	2
37.	Social and individual measures for prophylaxis of periodontal diseases.	4
38.	Management and evaluation of periodontal maps of patients with periodontal disease	2
39.	The role of professional and personal hygiene in preventing periodontal disease.	2
40.	Algorithm of individual hygiene of the oral cavity at different conditions of periodontal tissues.	2
41.	The organization of the periodontology cabinet (department), its equipment and necessary medical products.	2
42.	Dispensary of patients with periodontal diseases. Stages, documentation, evaluation of the effectiveness of clinical examination.	2
43.	Module control № 4	2
44.	Results and control of hands-on skills.	2
	Total for the VIIth semester	46
•	Total	90

6.6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

- а) використання орієнтовних карт, для організації самостійної роботи з метою :
- оволодіння індивідуальними прийомами переробки великих обсягів інформації з терапевтичної стоматології ;
 - опанування універсальними прийомами структурування матеріалу ;
 - визначення логічних зв'язків між елементами теоретичної інформації;
 - орієнтування на конкретні форми фіксації результатів.
- б) самостійний пошук нових невідомих даних про методи препарування твердих тканин зуба.
- в) використання експериментальних лабораторних методів дослідження з матеріалознавства в терапевтичній стоматології.
- г) науково-дослідна робота студента.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО VII СЕМЕСТРУ

Перелік теоретичних питань до модуля № 1

«Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта»

1. Пародонт. Визначення поняття.
2. Пародонтологія як розділ терапевтичної стоматології
3. Анатомо-гістологічні і фізіологічні особливості тканин пародонту. 4.
4. Захисні механізми пародонту.
5. Захворювання пародонта. Визначення. Термінологія.
6. Класифікація захворювань пародонта в історичному аспекті.
7. Класифікація М.Ф.Данилевського. Позитивні якості і недоліки.
8. Класифікація МКХ – 10. Позитивні якості і недоліки.
9. Класифікація І.С. Мащенко. Позитивні якості та недоліки.
10. Організаційні особливості клініки терапевтичної стоматології, її обладнання і техніка безпеки.
11. Особливості клінічного обстеження хворих з патологією пародонта.

12. Заповнення паспортної частини медичної карти стоматологічного хворого.
13. Збір скарг.
14. Особливості запису анамнезу хвороби.
15. Особливості збору даних анамнезу життя хворого.
16. Зовнішньо-лицевий огляд хворого.
17. Огляд стану зубоясенного прикріплення.
18. Визначення характеру вмісту парадонтальної кишені.
19. Класифікація рецесії ясені.
20. Вимірювання глибини парадонтальної кишені.
21. Діагностика прикусу зубних рядів.
22. Діагностика клиноподібних дефектів та ерозії емалі.
23. Визначення ступеня рухомості зубів за Ентіним.
24. Діагностика травматичної оклюзії за Пушенко.
25. Визначення травматичних чинників.
26. Оцінка кровоточивості ясен за Т.Ф. Виноградовою.
27. Визначення стійкості капілярів ясен за В.І. Кулаженко.
28. Дослідження ясенної рідини.
29. Визначення РН-вмісту парадонтальних кишень.
30. Огляд власне ротової порожнини.
31. Визначення індексів, що характеризують ступінь запалення ясен.
32. Визначення індексів, що характеризують ступінь деструкції пародонта.
33. Визначення індексів, що фіксують кількість бляшок і зубного каменю.
34. Визначення індексів, які характеризують необхідність та обсяг лікувальних заходів.
35. Проведення функціональних методів дослідження.
36. Помилки та ускладнення в діагностиці хворих з патологією тканин пародонта.

Перелік практичних завдань до модуля № 1

«Хвороби пародонта. Систематика хвороб пародонта. Особливості обстеження хворих з патологією тканин пародонта»

1. Скласти організаційну схему клініки терапевтичної стоматології
2. Дати перелік устаткування терапевтичного кабінету згідно наказу № 405 про табель оснащення терапевтичного кабінету.
3. Скласти перелік заходів з техніки безпеки для персоналу терапевтичного кабінету.
4. Скласти план обстеження пародонтологічного хворого.
5. Дати оцінку загального стану хворого
6. Провести зовнішньолицеве обстеження хворого.
7. Провести огляд присінку рота і дати оцінку стану ясен, СО щік та губ, глибини присінку рота, сили вуздечок, характеру прикусу, характеру слиновиділення.
8. Оцінити стан зубів та пародонту.
9. Провести кількісну оцінку зубним відкладенням та виразити стан гігієни ротової порожнини.
 - Заповнити карту стоматологічного хворого, Ф. 043/о на основі отриманих даних.
 - Провести і оцінити функціональні методи дослідження (стоматолоскопію, рентгенографію).
 - Оцінити показники (гемограми, загального аналізу, біохімічного дослідження слини)
 -

Перелік теоретичних питань до модуля № 2

«Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит). Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)»

1. Етіологія і патогенез захворювань пародонта.
2. Вклад вітчизняних вчених у вивчення провідних факторів у виникненні захворювань пародонта
3. Роль місцевих факторів в етіології запальних захворювань пародонта.
4. Дія загальних факторів в етіології запальних захворювань пародонта.
Механізм утворення ясенних та пародонтальних кишень
5. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика папіліта.
6. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика катарального, гіпертрофічного, виразкового, гангренозного і атрофічного гінгівіта.
7. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика пародонтиту.
8. Класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика пародонтозу.
9. Клініка ідіопатичних захворювань пародонта.

Перелік практичних завдань до модуля № 2

«Запальні захворювання тканин пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит). Дистрофічно-запальні та дистрофічні захворювання пародонта (генералізований пародонтит, пародонтоз)»

- Оцінити гігієнічний стан ротової порожнини і відтворити його в індексній інтерпретації.
 - Визначити рН рідини.
 - Визначення пародонтального індекса за Ramfjord.
 - Визначити травмувальні фактори.
 - Оцінити аномалії розташування окремих зубів, зубних рядів та прикусу.
 - Вивчити аномалії анатомічної будови м'яких тканин ротової порожнини: ясен, вуздечок верхньої та нижньої губи, бокових тяжів СОПР.
 - Виявити наявність у пацієнтів шкідливих звичок.
 - Оцінити результати консультаційних заключень суміжних спеціалістів щодо конкретного пацієнта із захворюваннями пародонта.
 - Відтворити класифікацію захворювання пародонта (МКХ-10, Данилевського М.Ф. (1994), Мащенко І.С. (1999).
 - Відтворити класифікацію загальних захворювань пародонта М.Ф. Данилевського, Т.М. Вишняк, А.М. Політун.
 - Відтворити класифікацію папілітів.
 - Скласти таблицю клінічних проявів папілітів.
 - Скласти таблицю діагностичних відмінностей папілітів.
 - Скласти таблицю диференційно-діагностичних ознак папілітів.
 - Скласти плани обстеження хворих з різними видами папілітів.
 - Скласти плани лікування та профілактики різних видів папілітів.
 - Відтворити класифікацію гінгівітів.
 - Скласти таблицю діагностичних ознак гінгівітів.
 - Скласти таблиці диференційно-діагностичних ознак гінгівітів:
20. Скласти плани обстеження хворих на різні форми гінгівітів та оцінити отримані результати.
 21. Скласти плани лікування та профілактики гінгівітів.

1. Відтворити класифікацію локалізованих пародонтитів.
2. Скласти таблицю діагностичних ознак гінгівітів.
3. Скласти таблиці диференційно-діагностичних ознак локалізованих пародонтитів.
4. Скласти плани обстеження хворих на різні форми гінгівітів та оцінити отримані результати.
5. Скласти плани лікування та профілактики локалізованих пародонтитів.

Перелік теоретичних питань до модуля № 3
«Лікування та профілактика захворювань пародонту»

- Мета та умови ефективного застосування хірургічних методів лікування захворювань пародонта.
- Методи хірургічного лікування захворювань пародонта:
 - А) Кюретаж. Показання. Методика. Види. Протипоказання. Виконання. Ефективність.
 - Б) Гінгівотомія. Показання. Методика. Протипоказання. Виконання
 - В) Гінгівектомія. Показання. Види. Протипоказання.
 - Г) Клаптеві операції. Показання. Методики. Види. Протипоказання.
- Використання засобів що стимулюють регенерацію кістки, альвеолярного відростка:
 - А) Трансплантати. Їх види та методика застосування.
- Оперативні втручання для формування присінка порожнини рота: френулотомія, френулектомія, френулопластика, операція заглиблення присінка порожнини рота.
- Видалення зубів при захворюванні пародонта (показання).
- Депульпація зубів, методики.
- Операція резекції кореня зуба та гемісекції.
- Коронорадикулярна операція.
- Спеціальні ортопедичні методи лікування захворювань пародонта (показання, протипоказання, способи проведення):
 - А) Вибіркове при шліфування зубів
 - Б) Тимчасове шинкування
 - В) Ортодонтичне лікування
 - Г) Постійне шинкування
 - Д) Безпосереднє протезування
- Загальне лікування. Антибактеріальна терапія.
- Протизапальна терапія.
- Вітамінотерапія.
- Гіпосенсибілізуючі препарати.
- Імуномодельююча терапія.
- Стимулююча терапія.
- Антиоксиданти.
- Адаптогенни.
- Дієтотерапія.
- Призначення фітосорбентів (нутрицевтиків, парафармацевтиків).
- Групи лікарських препаратів для загального лікування пародонтозу.
- Біологічно активні добавки для прискорення процесів обміну в тканинах пародонту із вмістом: амінокислот, білків, вітамінів, мінеральних солей.
- Стимулятори реактивності організму.
- Вітаміни.
- Препарати кальцію.
- Мембранопротектори.
- Вазотропні препарати.
- Антисклерозивні препарати.
- Ангіопротектори.
- Неотропні препарати.

- Імуномодулятори.
- Стимулятори процесу обміну: піримідинові основи, анаболічні стероїди, АТФ.
- Заспокійливі: препарати брому, валеріани; транквілізатори, антидепресанти.
- Використання електропроцедур для лікування хвороб пародонта: електрофорез, діадинамотерапія, діатермокоагуляція, флюктуоризація, УВЧ терапія, дарсонвізація.
- Застосування тепло- та холодолікування.
- Застосування масажу.
- Застосування світлолікування.
- Застосування аероіонотерапія, оксигенотерапії, ультразвукової терапії, магнітотерапії, лампи «Біотрон» в комплексному лікуванні захворювань пародонта.
- Помилки та ускладнення у лікуванні хвороб пародонта.

Перелік практичних завдань до модуля № 3

«Лікування та профілактика захворювань пародонту»

1. Складіть план лікування хворого на гінгівіт в залежності від форми та ступеня тяжкості захворювання.
2. Складіть план лікування хворого на генералізований пародонтит в залежності від форми та ступеня тяжкості захворювання.
3. Складіть план лікування хворого на пародонтоз в залежності від ступеня тяжкості захворювання.
4. Перерахуйте план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонти та у період Фази2.
5. Перерахуйте план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонти та у період Фази3.
6. Перерахуйте план лікарських маніпуляцій під час лікування загостреного хронічного генералізованого пародонти та у період Фази1.
7. Перерахуйте методи знеболення та засоби що застосовуються в пародонтології
8. Складіть алгоритм професійної гігієни ротової порожнини.
9. Складіть план санації хворого на хронічний генералізований пародонтит II ступеня тяжкості.
10. Опишіть методи виявлення та усунення травматичної оклюзії.
11. Складіть алгоритм видалення під'ясенних зубних відкладень у парад онтологічних хворих.
12. Перерахуйте методики і засоби для лікування симптоматичного гінгівіта різних форм.
13. Складіть алгоритм механічного видалення зубних відкладень із зазначенням знеболюючих засобів.
14. Складіть алгоритм хімічного видалення зубних відкладень із застосуванням певних засобів.
15. Складіть алгоритм апаратного методу видалення зубних відкладень із зазначенням засобів антисептичної дії.
16. Перерахуйте особливості раціонального пломбування каріозних порожнин у парадонтологічних хворих.
17. Перерахуйте способи і засоби місцевого медикаментозного лікування захворювань пародонта. Випишіть рецепти.
18. Перерахуйте способи і засоби місцевого протизапального лікування запально-дистрофічних захворювань пародонта.
19. Перерахуйте способи і засоби місцевого антибактеріального лікування запально-дистрофічних захворювань пародонта.
20. Наведіть класифікацію пародонтальних повязок, їх склад і способи застосування.
21. Опишіть алгоритм застосування парадонтальної повязки з парафіну.
22. Опишіть алгоритм виконання механічного кюретажу зубоясенних кишень.
23. Опишіть алгоритм виконання хімічного кюретажу зубоясенних кишень.

24. Опишіть алгоритм проведення гінгівотомії.
25. Опишіть алгоритм проведення простої гінгівектомії.
26. Опишіть алгоритм проведення радикальної гінгівектомії.
27. Опишіть алгоритм виконання клаптевої операції за Цілінським- Відманом-Нейманом.
28. Опишіть алгоритм клаптевої операції з використанням стимуляторів регенерації кістки альвеолярного паростка.
29. Опишіть алгоритм застосування трансплантата.
30. Опишіть алгоритм проведення френулотомії.
31. Опишіть алгоритм проведення френулектомії.
32. Опишіть алгоритм проведення френулопластики.
33. Опишіть алгоритм проведення операції по заглибленню присінка ротової порожнини.
34. Опишіть алгоритм проведення ліквідації рецесії ясни.
35. Опишіть алгоритм проведення одночасного заглиблення присінку ротової порожнини та подовження вуздечки губ.
36. Наведіть показання до видалення зубів при генералізованому парадонтиті.
37. Опишіть алгоритм депульпації зуба.
38. Опишіть алгоритм проведення операції резекції кореня зуба.
39. Опишіть алгоритм проведення гемісекції зуба.
40. Опишіть алгоритм проведення коронорадикулярної операції.
41. Опишіть алгоритм проведення вибіркового при шліфування зубів.
42. Опишіть алгоритм проведення тимчасового шинування зубів Ribbond/
43. Опишіть алгоритм проведення постійного шинування зубів.
44. Перерахуйте способи безпосереднього шинування зубів.
45. Перерахуйте принципи загального лікування захворювань пародонта.
46. Перерахуйте групи антибактеріальних препаратів, випишіть рецепти на їх представників.
47. Перерахуйте групи протизапальних препаратів, випишіть рецепти на їх представників.
48. Перерахуйте вітаміни, що знайшли застосування у пар одонтології, випишіть рецепти.
49. Перерахуйте гіпосенсибілізуючі препарати, випишіть рецепти.
50. Перерахуйте групи імуномодуючих препаратів, випишіть рецепти на їх представників.
51. Перерахуйте представників стимулюючої терапії, випишіть рецепти на їх представників.
52. Наведіть перелік антиоксидантних препаратів, випишіть рецепти.
53. Які лікарські засоби відносять до адаптогенів.
54. Перерахуйте представників антидепресантів, випишіть рецепти на їх представників.
55. Способи психотерапії що застосовуються у пар одонтологічних хворих.
56. Принципи дієтотерапії у хворих з патологією пародонту.
57. Наведіть приклади фітосорбентів і випишіть на них рецепти.
58. Наведіть приклади нутріцевтиків і зробіть призначення парадонтологічним хворим.
59. Наведіть приклади фармацевтиків і зробіть призначення парадонтологічним хворим.
60. Принципи загального лікування пародонтозу.
61. Зробіть перелік біологічно активних добавок для регуляції обмінних процесів у пародонті.
62. Перерахуйте стимулятори реактивності організму.
63. Призначити препарати кальцію 57-річній пацієнтці хворій на пародонтоз.
64. Перерахуйте препарати-мембранопротектори, антисклерозивні та ноотропи.
65. Перерахуйте і призначте хворому на пародонтит імуномодулятори.
66. Призначте хворому пародонтитом після оперативного втручання стимулятори обміну піримідинових основ, анаболічні стероїди та АТФ.

67. Призначте жінці клімактеричного віку хворої на хронічний генералізований пародонтит середнього ступеня важкості препарати брому, транквілізатори або антидепресанти.
68. Опишіть методику електрофорезу лікарських препаратів.
69. Наведіть показання та протипоказання до використання електрофорезу в комплексному лікуванні хвороб пародонта.
70. Складіть таблицю показань та протипоказань до застосування тепло- холодо- та світлолікування в комплексній терапії захворювання пародонта.
71. Опишіть методи вібраційного, пальцевого та вакуумного масажу.
72. Складіть таблицю помилок і ускладнень що виникають під час лікування хвороб пародонта.

Перелік теоретичних питань до модуля № 4

«Профілактика та диспансеризація пародонтологічних хворих»

1. Визначення профілактики як напрямку медицини.
2. Групи факторів ризику виникнення захворювань пародонта.
3. Фактори безпосереднього впливу.
4. Фактори системного впливу на тканини пародонта
5. Положення програмного документу ВОЗ «Здоров'я XXI – здоров'я для всіх у XXI столітті»
6. Координаційні напрямки діяльності європейського регіонального бюро ВООЗ щодо профілактики стоматологічних захворювань.
7. Рівні профілактики захворювань пародонта.
8. Визначення поняття первинної профілактики.
9. Методи первинної профілактики захворювань пародонта.
10. Етіологічна та патогенетична спрямованість первинної профілактики.
11. Визначення вторинної профілактики.
12. Мета вторинної профілактики.
13. Методи вторинної профілактики.
14. Складові компоненти вторинної профілактики.
15. Скринінг і його мета при здійсненні вторинної профілактики.
16. Скринінговий тест індексу деструкції пародонта, його роль та формула обрахування.
17. Скринінговий індекс ураження тканин пародонта, його значення для планування заходів вторинної профілактики та формула обрахування.
18. Визначення третинної профілактики.
19. Складові третинної профілактики.
20. Критерії визначення патологічних станів пародонта, які потребують скринінга.
21. Вимоги до скринінгових тестів.
22. Тести, які використовуються при проведенні третинної профілактики.
23. Масові соціально-профілактичні засоби.
24. Форми проведення колективної профілактики.
25. Лікарські профілактичні заходи.
26. Індивідуальні профілактичні засоби.
27. Антинатальна профілактика захворювань пародонта.
28. Постнатальна профілактика захворювань пародонту.
29. Роль раціональної гігієни порожнини рота у профілактиці захворювань пародонта.
30. Аспекти раціональної гігієни ротової порожнини
31. Гігієнічні засоби, що відповідають вимогам індивідуальної та професійної гігієни
32. Класифікація зубних щіток за С.Б. Улітовським.
33. Методи чищення зубів.
34. Класифікація і способи застосування зубних флосів.
35. Класифікація і способи застосування міжзубних йоршиків та активаторів.

36. Способи застосування індивідуальних іррегаторів.
37. Класифікація індивідуальних засобів гігієни порожнини рота.
38. Класифікація зубних паст.
39. Основні компоненти зубних паст.
40. Класифікація зубних еліксирів.
41. Основні компоненти ополіскувала.
42. Форми індивідуального контролю за призначенням і використанням гігієнічних засобів.
43. Загальна схема призначення гігієнічних засобів при захворюваннях пародонта.
44. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта в період загострення патологічного процесу.
45. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта при хронічному перерізі патологічного процесу.
46. Перелік гігієнічних засобів, що входять до складу комплексного лікування захворювань пародонта після досягнення періоду стабілізацій.
47. Особливості гігієни порожнини рота у дітей.
48. Гігієнічне навчання. Організація класу гігієни.
49. Організація пародонтологічного кабінету.
50. Оснащення пародонтологічного кабінету.
51. Обов'язкові лікарські засоби, що забезпечують надання парад онтологічної допомоги хворим.
52. Диспансеризація хворих із захворюваннями пародонта як невід'ємна складова профілактичного напрямку системи охорони здоров'я.
53. Основна організаційна форма диспансеризації.
54. Контингент хворих, що підлягає диспансеризації.
55. Функціональні обов'язки медичного персоналу в процесі диспансеризації.
56. Диспансерні групи парад онтологічних хворих, що підлягають диспансеризації.
57. Лікарські заходи, що використовуються в період диспансеризації.
58. Періодичність диспансерного нагляду за хворими.
59. Об'єм курсів диспансеризації в залежності від форми захворювання її тяжкості патологічного процесу.
60. Терміни, що використовують характеристики стану пародонта.
61. Критерії зняття хворих з диспансерного обліку.
62. Оцінка ефективності диспансеризації.
63. Особливості диспансеризації дітей із захворюваннями пародонта.

Перелік практичних завдань до модуля № 4

«Профілактика та диспансеризація пародонтологічних хворих»

1. Складіть таблицю факторів ризику виникнення захворювань пародонта
2. Випишіть положення програмного документа ВООЗ «Здоров'я XXI століття – здоров'я для всіх у XXI столітті».
3. Наведіть координаційні напрямки діяльності Європейського бюро ВООЗ щодо профілактики стоматологічних захворювань.
4. Перерахуйте рівні профілактики захворювань пародонта.
5. Дайте визначення первинної профілактики, наведіть її методи.
6. Дайте визначення вторинної профілактики, наведіть її методи.
7. Приведіть методику обрахування скринінгового тесту індексу деструкції пародонта.
8. Наведіть формулу обрахування скринінгового індексу ураження тканин пародонта.
9. Дайте визначення третинної профілактики, наведіть її методи.
10. Перерахуйте масові соціально-профілактичні заходи.
11. Перерахуйте форми проведення колективної профілактики.
12. Перерахуйте лікарські профілактичні заходи.

13. Наведіть перелік індивідуальних профілактичних заходів.
14. Перерахуйте методи антенатальної та постнатальної профілактики.
15. Перерахуйте групи гігієнічних засобів, що застосовуються для індивідуальної та професійної гігієни.
16. Наведіть методику чищення зубів за Чартером і Басом.
17. Наведіть класифікацію і способи застосування зубних флосів.
18. Наведіть класифікацію і способи застосування міжзубних йоршиків, активаторів та ірригаторів.
19. Наведіть класифікацію засобів індивідуальної гігієни ротової порожнини.
20. Відобразіть класифікацію зубних паст.
21. Відобразіть класифікацію зубних еліксирів.
22. Визначте форми індивідуального контролю за використанням гігієнічних засобів.
23. Побудуйте схему призначення гігієнічних засобів при захворюваннях пародонта.
24. Перерахуйте особливості гігієни ротової порожнини у дітей.
25. Наведіть принципи організації гігієнічного навчання.
26. Організаційні особливості парад онтологічного кабінету.
27. Наведіть оснащення пародонтологічного кабінету і забезпечення його лікарськими засобами.
28. Наведіть організаційні принципи форми пародонтологічної диспансеризації.
29. перерахуйте контингент хворих, який підлягає диспансеризації.
30. Об'єм курсів диспансеризації і періодичність нагляду за пацієнтами.
31. Критерії зняття хворих з диспансерного обліку.
32. Методика оцінки ефективності диспансеризації.
33. Особливості диспансеризації дітей із захворюваннями пародонта.

LIST OF QUESTIONS UNTIL THE SIXTH SEMESTER

List of theoretical questions to the module № 1

"Periodontal disease. Systematics of periodontal diseases. Features of examination of patients with periodontal tissue pathology "

1. Periodontium. Definition of the concept.
2. Periodontology as a branch of therapeutic dentistry
3. Anatomical and histological and physiological features of periodontal tissues.
4. Protective mechanisms of the periodontium.
5. Periodontal disease. Definition. Terminology.
6. Classification of periodontal diseases in the historical aspect.
7. Classification of MF Danilevsky. Positive qualities and shortcomings.
8. ICD classification - 10. Positive qualities and shortcomings.
9. Classification of IS Mashchenko. Positive qualities and shortcomings.
10. Organizational features of the clinic of therapeutic dentistry, its equipment and safety.
11. Features of clinical examination of patients with periodontal pathology.
12. Filling in the passport part of the medical card of the dental patient.
13. Collection of complaints.
14. Features of recording the history of the disease.
15. Features of data collection of the patient's life history.
16. External facial examination of the patient.
17. Review of the condition of the gingival attachment.
18. Determining the nature of the contents of the periodontal pocket.
19. Classification of recession is clear.
20. Measuring the depth of the periodontal pocket.
21. Diagnosis of dentition occlusion.

22. Diagnosis of wedge-shaped defects and enamel erosion.
23. Determination of the degree of mobility of teeth according to Entin.
24. Diagnosis of traumatic occlusion by Pushenko.
25. Determination of traumatic factors.
26. Assessment of bleeding gums by TF Grapes.
27. Determination of the stability of the capillaries of the gums by VI Kulazhenko.
28. Examination of gingival fluid.
29. Determination of PH-content of periodontal pockets.
30. Examination of the actual oral cavity.
31. Determination of indices that characterize the degree of inflammation of the gums.
32. Determination of indices that characterize the degree of destruction of the periodontium.
33. Determination of indices that record the number of plaques and tartar.
34. Definition of indices that characterize the need and scope of treatment.
35. Carrying out functional research methods.
36. Errors and complications in the diagnosis of patients with periodontal tissue pathology.

List of practical tasks for the module № 1

"Periodontal disease. Systematics of periodontal diseases. Features of examination of patients with periodontal tissue pathology "

1. To make the organizational scheme of clinic of therapeutic stomatology
2. To give the list of the equipment of a therapeutic office according to the order № 405 about the table of equipment of a therapeutic office.
3. Make a list of safety measures for the staff of the therapeutic office.
4. Make a plan for examination of a periodontal patient.
5. Evaluate the general condition of the patient
6. Conduct an external examination of the patient.
7. Examine the dorsum of the mouth and assess the condition of the gums, cheeks and lips, the depth of the dorsum of the mouth, the strength of the bridles, the nature of the bite, the nature of salivation.
8. Assess the condition of teeth and periodontium.
9. Carry out a quantitative assessment of dental plaque and express the state of oral hygiene.
10. Fill in the card of the dental patient, F. 043 / o on the basis of the received data.
11. Conduct and evaluate functional research methods (dentistry, radiography).
12. Evaluate indicators (hemogram, general analysis, biochemical study of saliva).

List of theoretical questions to the module № 2

"Inflammatory diseases of periodontal tissues (papillitis, gingivitis, localized marginal periodontitis). Dystrophic-inflammatory and dystrophic periodontal diseases (generalized marginal periodontitis, parodontosis) »

1. Etiology and pathogenesis of periodontal disease.
2. The contribution of domestic scientists to the study of leading factors in the occurrence of periodontal disease
3. The role of local factors in the etiology of inflammatory periodontal disease.
4. The action of common factors in the etiology of inflammatory periodontal disease.
5. The mechanism of formation of gingival and periodontal pockets
6. Classification, clinic, diagnosis, differential diagnosis, treatment and prevention of papillitis.
7. Classification, clinic, diagnosis, differential diagnosis, treatment and prevention of catarrhal, hypertrophic, ulcerative, gangrenous and atrophic gingivitis.
8. Classification, clinic, diagnosis, differential diagnosis, treatment and prevention of **marginal** periodontitis.

9. Classification, clinic, diagnosis, differential diagnosis, treatment and prevention of **marginal periodontitis**.
10. Clinic of idiopathic periodontal diseases.

List of practical tasks for the module № 2

"Inflammatory diseases of periodontal tissues (papillitis, gingivitis, localized marginal periodontitis). Dystrophic-inflammatory and dystrophic periodontal diseases (generalized marginal periodontitis, peri-implantitis) »

1. Assess the hygienic condition of the oral cavity and reproduce it in the index interpretation.
2. Determine the pH of the liquid.
3. Determination of periodontal index by Ramfjord.
4. Identify traumatic factors.
5. Assess anomalies in the location of individual teeth, dentition and occlusion.
6. To study anomalies in the anatomical structure of the soft tissues of the oral cavity: gums, upper and lower frenulum of lip, oral mucose.
7. Detect the presence of bad habits in patients.
8. Evaluate the results of consultation opinions of related specialists on a particular patient with periodontal disease.
9. To reproduce the classification of periodontal disease (MKH-10, Danilevsky MF (1994), Mashchenko IS (1999)).
10. To reproduce the classification of common periodontal diseases MF Danilevsky, TM Vyshnyak, A.M. Polishman.
11. To reproduce the classification of papillitis.
12. Make a table of clinical manifestations of papillitis.
13. Make a table of diagnostic differences of papillitis.
14. Make a table of differential diagnostic signs of papillitis.
15. Make plans for examination of patients with different types of papillitis.
16. Make plans for treatment and prevention of various types of papillitis.
17. Reproduce the classification of gingivitis.
18. Make a table of diagnostic signs of gingivitis.
19. Make tables of differential diagnostic signs of gingivitis:
20. Make plans to examine patients with various forms of gingivitis and evaluate the results.
21. Make plans for the treatment and prevention of gingivitis.
11. Reproduce the classification of localized marginal periodontitis.
12. Make a table of diagnostic signs of gingivitis.
13. Make tables of differential diagnostic signs of localized marginal periodontitis.
14. Make plans to examine patients with various forms of gingivitis and evaluate the results.
15. Make plans for treatment and prevention of localized marginal periodontitis.

List of theoretical questions to the module № 3

"Treatment and prevention of periodontal disease"

1. The purpose and conditions of effective use of surgical methods of treatment of periodontal diseases.
2. Methods of surgical treatment of periodontal diseases:
 - A) Curettage. Indication. Method. Contraindication. Implementation. Efficiency.
 - B) Gingivotomy. Indication. Method. Contraindication. Implementation
 - C) Gingivectomy. Indication. Contraindication.
 - D) Flap surgery. Indication. Methods. Contraindication.
3. The use of agents that stimulate bone regeneration, alveolar process:
 - A) Grafts. Their types and methods of application.
4. Surgical methods in the formation of the dorsum of the oral cavity: frenulotomy, frenulectomy, frenuloplasty, operation to deepen the dorsum of the oral cavity.

5. Extraction of teeth in periodontal disease (indications).
 6. Depulping of teeth, methods.
 7. Tooth root resection and hemisection operation.
 8. Coronary radicular surgery.
 9. Special orthopedic methods of treatment of periodontal diseases (indications, contraindications, methods):
 - A) Selective grinding of teeth
 - B) Temporary splinting
 - C) Orthodontic treatment
 - D) Permanent splinting
 - E) Direct prosthetics
 10. General treatment. Antibacterial therapy.
 11. Anti-inflammatory therapy.
 12. Vitamin therapy.
 13. Hyposensitizing drugs.
 14. Immunomodulatory therapy.
 15. Stimulating therapy.
 16. Antioxidants.
 17. Adaptogenic.
 18. Diet therapy.
 19. Appointment of phytosorbents (nutraceuticals, parapharmaceuticals).
 20. Groups of drugs for the general treatment of periodontitis.
 21. Biologically active additives to accelerate metabolic processes in periodontal tissues with content: amino acids, proteins, vitamins, mineral salts.
 22. Stimulators of reactivity of an organism.
 23. Vitamins.
 24. Calcium preparations.
 25. Membrane protectors.
 26. Vasotropic drugs.
 27. Antisclerosal drugs.
 28. Angioprotectors.
 29. Neotropic drugs.
 30. Immunomodulators.
 31. Stimulants of the metabolic process: pyrimidine bases, anabolic steroids, ATP.
 32. Sedatives: bromine preparations, valerian; tranquilizers, antidepressants.
 33. The use of electrotherapy for the treatment of periodontal disease: electrophoresis, diadynamotherapy, diathermocoagulation, fluctuorization, UHF therapy, darsonvalization.
 34. Application of heat and cold treatment.
 35. Application of massage.
 36. The use of light therapy.
 37. The use of aeroionotherapy, oxygen therapy, ultrasound therapy, magnetic therapy, Biotron lamps in complex treatment of periodontal diseases.
- Errors and complications in the treatment of periodontal disease.

List of practical tasks for the module № 3
"Treatment and prevention of periodontal disease"

1. Make a treatment plan for a patient with naginitis, depending on the form and severity of the disease.
2. Make a treatment plan for a patient with generalized periodontitis depending on the form and severity of the disease.
3. Make a treatment plan for a patient with periodontitis, depending on the severity of the disease.

4. List the plan of medical manipulations during the treatment of acute chronic generalized marginal periodontitis and during Phase 2.
5. List the plan of medical manipulations during the treatment of acute chronic generalized marginal periodontitis and during Phase 3.
6. List the plan of medical manipulations during the treatment of acute chronic generalized marginal periodontitis and during Phase 1.
7. List the methods of analgesia and tools used in periodontology
8. Write an algorithm for professional oral hygiene.
9. Make a plan for rehabilitation of a patient with chronic generalized marginal periodontitis of the II degree of severity.
10. Describe methods of detection and elimination of traumatic occlusion.
11. Compose an algorithm for the removal of subgingival dental plaque in the parade of ontological patients.
12. List the methods and tools for the treatment of symptomatic gingivitis of various forms.
13. Write an algorithm for mechanical removal of dental plaque with the indication of analgesics.
14. Write an algorithm for chemical removal of dental plaque using certain tools.
15. Write an algorithm for the hardware method of removing dental plaque, indicating the means of antiseptic action.
16. List the features of rational filling of carious cavities in periodontal patients.
17. List the methods and means of local drug treatment of periodontal disease. Write recipes.
18. List the methods and means of local anti-inflammatory treatment of inflammatory and dystrophic periodontal diseases.
19. List the methods and means of local antibacterial treatment of inflammatory and dystrophic periodontal diseases.
20. Give the classification of periodontal dressings, their composition and methods of application.
21. Describe the algorithm for applying a periodontal bandage made of paraffin.
22. Describe the algorithm for performing mechanical curettage of gingival pockets.
23. Describe the algorithm for chemical curettage of gingival pockets.
24. Describe the algorithm for gingivotomy.
25. Describe the algorithm for simple gingivectomy.
26. Describe the algorithm for radical gingivectomy.
27. Describe the algorithm for performing a flap surgery on Tsilinsky-Otman-Neumann.
28. Describe the algorithm of patch surgery using stimulators of bone regeneration of the alveolar sprout.
29. Describe the algorithm of graft application.
30. Describe the algorithm for frenulotomy.
31. Describe the algorithm for frenulectomy.
32. Describe the algorithm for frenuloplasty.
33. Describe the algorithm for the operation to deepen the dorsum of the oral cavity.
34. Describe the algorithm for eliminating the recession of the gums.
35. Describe the algorithm for simultaneous deepening of the dorsum of the oral cavity and elongation of the bridle of the lips.
36. Give indications for tooth extraction in generalized marginal periodontitis.
37. Describe the algorithm of tooth depulpation.
38. Describe the algorithm for resection of the tooth root.
39. Describe the algorithm for hemisection of the tooth.
40. Describe the algorithm for coronary radicular surgery.
41. Describe the algorithm for selective grinding of teeth.
42. Describe the algorithm for temporary splinting of teeth Ribbond /
43. Describe the algorithm for permanent splinting of teeth.

44. List the methods of direct splinting of teeth.
45. List the principles of general treatment of periodontal disease
46. List the groups of antibacterial drugs, write prescriptions for their representatives
47. List the groups of anti-inflammatory drugs, write prescriptions for their representatives
48. List the vitamins that are used in odontology couples, write recipes.
49. List hyposensitizing drugs, write prescriptions
50. List the groups of immunomodulatory drugs, write prescriptions for their representatives
51. List the representatives of stimulant therapy, write prescriptions for their representatives
52. Give a list of antioxidant drugs, write recipes
53. What drugs are adaptogens
54. List the representatives of antidepressants, write prescriptions for their representatives
55. Methods of psychotherapy used in pairs of odontological patients
56. Principles of diet therapy in patients with periodontal pathology
57. Give examples of phytosorbents and write recipes for them
58. Give examples of nutraceuticals and make appointments to periodontal patients
59. Give examples of pharmacists and make appointments to periodontal patients
60. Principles of general treatment of marginal periodontitis
61. Make a list of biologically active additives for the regulation of metabolic processes in the periodontium

List of theoretical questions to the module № 4

"Prevention and medical examination of periodontal patients"

1. Definition of prevention as a field of medicine
2. Groups of risk factors for periodontal disease.
3. Factors of direct influence.
4. Factors of systemic influence on periodontal tissues
5. Provisions of the WHO policy document "Health for the 21st - health for all in the 21st century"
6. Coordinating activities of the WHO Regional Office for Europe for the prevention of dental diseases.
7. Levels of prevention of periodontal diseases.
8. Definition of the concept of primary prevention.
9. Methods of primary prevention. Periodontal disease
10. Etiological and pathogenetic orientation of primary prevention
11. Definition of secondary prevention
12. The purpose of secondary prevention
13. Methods of secondary prevention
14. Components of secondary prevention
15. Screening and its purpose in the implementation of third-party prevention.
16. Screening test of periodontal destruction index, its role and calculation formula.
17. Screening index of periodontal tissue damage, its significance for planning secondary prevention measures and calculation formula.
18. Definition of tertiary prevention
19. Components of tertiary prevention
20. Criteria for determining pathological conditions of the periodontium that require screening.
21. Requirements for screening tests.
22. Tests used in tertiary prevention.
23. Mass social and preventive means.
24. Forms of collective prevention.
25. Medical preventive measures
26. Individual preventive measures.
27. Antinatal prevention of periodontal diseases.

28. Postnatal prevention of periodontal disease.
29. The role of rational oral hygiene in the prevention of periodontal disease.
30. Aspects of rational oral hygiene
31. Hygienic products that meet the requirements of individual and professional hygiene
32. Classification of toothbrushes by SB Ulitovsky.
33. Methods of brushing teeth
34. Classification and methods of application of dental floss.
35. Classification and methods of application of interdental brushes and activators.
36. Ways to use individual regulators.
37. Classification of individual oral hygiene products.
38. Classification of toothpastes.
39. The main components of toothpastes.
40. Classification of dental mouthwash.
41. The main components are rinsed.
42. Forms of individual control over the purpose and use of hygiene products.
43. General scheme of appointment of hygienic means at periodontal diseases.
44. The list of dental toiletries which are a part of complex treatment of periodontal diseases in the period of aggravation of pathological process.
45. The list of dental toiletries which are a part of complex treatment of periodontal diseases at chronic section of pathological process.
46. The list of dental toiletries which are a part of complex treatment of periodontal diseases after achievement of the period of stabilizations.
47. Features of oral hygiene in children.
48. Hygienic training. Organization of a hygiene class
49. Organization of periodontal office.
50. Equipment of the periodontal office.
51. Mandatory medicines that provide parade of ontological care to patients.
52. Medical examination of patients with periodontal diseases as an integral part of the preventive direction of the health care system.
53. The main organizational form of medical examination.
54. Contingent of patients subject to medical examination.
55. Functional responsibilities of medical staff in the process of medical examination.
56. Dispensary groups parade of ontological patients subject to medical examination.
57. Medical measures used during the medical examination.
58. Frequency of dispensary supervision of patients.
59. The volume of medical examinations depending on the form of the disease and the severity of the pathological process.
60. Terms that use the characteristics of the periodontal condition.
61. Criteria for removing patients from the dispensary register.
62. Evaluation of the effectiveness of medical examination.
63. Features of medical examination of children with periodontal diseases.

List of practical tasks for the module № 4

"Prevention and medical examination of periodontal patients"

1. Make a table of risk factors for periodontal disease
2. Write down the provisions of the WHO program document "Health of the XXI century - health for all in the XXI century"
3. Give the coordination activities of the WHO European Bureau for the Prevention of Dental Diseases
4. List the levels of prevention of periodontal disease
5. Define primary prevention, give its methods
6. Define secondary prevention, give its methods

7. Give the method of calculating the screening test of the index of periodontal destruction
8. Give the formula for calculating the screening index of periodontal tissue damage
9. Define tertiary prevention, give its methods
10. List the mass social and preventive measures.
11. List the forms of collective prevention
12. List the preventive measures.
13. Give a list of individual preventive measures.
14. List the methods of antenatal and postnatal prevention.
15. List the groups of hygiene products used for individual and professional hygiene.
16. Give the method of brushing teeth by Charter and Bass.
17. Give the classification and methods of application of dental floss.
18. Give the classification and methods of application of interdental brushes, activators and irrigators.
19. Give the classification of personal hygiene of the oral cavity.
20. Display the classification of toothpastes.
21. Display the classification of dental mouthwash.
22. Identify forms of individual control over the use of hygiene products.
23. Build a scheme for the appointment of hygiene products for periodontal disease.
24. List the features of oral hygiene in children.
25. Give the principles of hygienic training.
26. Organizational features of the practice of the orthodontological office.
27. Provide equipment for the periodontal office and provide it with medicines.
28. Give the organizational principles of the form of periodontal examination.
29. list the contingent of patients who are subject to medical examination.
30. The volume of medical examinations and the frequency of patient supervision.
31. Criteria for removal of patients from the dispensary register.
32. Methods for assessing the effectiveness of medical examination.
33. Features of medical examination of children with periodontal diseases.

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙНОГО ЗАЛІКУ ТА ПЕРЕВІДНОГО ІСПИТУ

- Поняття про пародонт. Історія термінології.
- Розвиток тканин пародонту.
- Гістологічна будова щелеп кісткової основи.
- Гістологічна будова ясен.
- Гістологічна будова періодонтиту.
- Гістологічна будова цементу.
- Система кровопостачання та лімфовідтоку пародонту.
- Іннервація пародонту.
- Склад властивості і функції слини.
- Функції пародонту.
- Вікові зміни пародонту.
- Схема обстеження пародонтологічного хворого.
- Суб'єктивні методи обстеження пародонтологічного хворого.
- Зовнішньоротовий огляд пародонтологічного хворого.
- Внутрішньоротовий огляд пародонтологічного хворого.
- Оцінка глибини присінку рота і сили прикріплення вуздечок губ.
- Вимірювання глибини зубоясенного жолобка та клінічних ясенних та пародонтальних кишень.
- Способи вимірювання ступеню рухомості зубів.
- Визначення прикусу, його види.
- Характеристика фізіологічного ортогнатичного прикусу.

- Характеристика фізіологічного прямого прикусу.
- Характеристика фізіологічного опістогнатичного прикусу.
- Характеристика фізіологічного біопронатичного прикусу.
- Характеристика паталогічного прогнатичного прикусу.
- Характеристика паталогічного прогенічного прикусу.
- Характеристика паталогічного відкритого прикусу.
- Характеристика паталогічного глибокого прикусу.
- Характеристика паталогічного косоного прикусу.
- Проба Шиллера-Писарева її значення.
- Спеціальні методи обстеження пародонту.
- Вакуумна проба В.І Кулаженко, її оцінка.
- Бензидинова проба, її оцінка.
- Проба Парма, її характеристика.
- Проби на визначення кровоточивості ясен.
- Травматична оклюзія, методи її діагностика.
- Види травматичної оклюзії.
- Способи ліквідації травматичної оклюзії.
- Ясенна рідина, її склад.
- Методи дослідження ясенної рідини.
- Визначення рН вмісту клінічних ясенних та пародонтальних кишень.
- Індекса оцінка стану тканин пародонту, її значення.
- Індекси, що характеризують ступінь деструкції пародонту, їх визначення.
- Індекси, що характеризують гігієнічний ротової порожнини, способи їх визначення та інтерпритації.
- Індекси, що характеризують ступінь запалення ясен, їх визначення.
- Індекси, що характеризують необхідність та обсяг лікувальних заходів в ділянці пародонту.
- Функціональні методи дослідження стану пародонту.
- Поняття про стоматоскопію та капіляроскопію.
- Біомікроскопія.
- Реографія, інтерпритація реограми пародонту.
- Фотоплетизмографія.
- Полярографія тканин пародонту, інтерпритація даних.
- Термографія.
- Методи дослідження кісткової тканини.
- Рентгенографія, її види.
- Аналіз прицільних рентгенограм.
- Рентгенологічна норма пародонту.
- Рентгенологічні синптоми патології пародонту.
- Вікові зміни, що ресструються за допомогою рентгенографії.
- Панорамна рентгенографія, її можливості, показання до застосування для діагностики патології кісткової основи щелеп.
- Електрорентгенографія, її суть і можливості.
- Ортопантомографія. Показання до застосування та інтерпритація отриманого зображення.
- Ехостеометрія.
- Лабораторні методи обстеження пародонтологічного хворого.
- Цитологічний.
- Ексфоліативна цитологія.
- Ротова цитодіагностика.
- Реакція адсорбції мікроорганізмів.
- Методи послідрвних полоскань за М.А Ясиновським.

- Гемограма.
- Моноцитограма.
- Мікробіологічні методи дослідження.
- Визначення мікробного числа.
- Показник обсіменіння пародонтальної кишені.
- Дослідження ясенної рідини.
- Шкірна проба Р.Е Кавецького у модифікації С.М Базарнової.
- Визначення фагоцитарної активності лейкоцитів.
- Визначення рівня лізоциму в слині, метод Лоурі.
- Імунологічні методи дослідження.
- Морфологічні методи діагностики. Біопсія.
- Міжнародна класифікація хвороб 10 – го скликання, її розділ, що зосереджує захворювання пародонту.
- Вклад вчених А.І Евдокімова, І.Г Лукомського, І.О Новіка, Е.Е Платонова, Я.С Пеккера, Г.М Вишняк у систематизацію захворювань пародонту.
- Класифікація захворювань пародонту, прийнята на Планумі Всесоюзного наукового товариства стоматологів, (1983)р., модифікована у 2001 р. на засіданні президії секції пародонтології Російської академії стоматології.
- Класифікація захворювань пародонту, І.С Мащенко (1999).
- Класифікація захворювань пародонту, М.Ф Данилевського 1994р. модифікована у 2007р.
- Етіопатогенетична роль зубних відкладень у розвитку захворювань пародонту.
- Немінералізовані і мінералізовані зубні відкладення, їх дія на тканини пародонту.
- Роль мікроорганізмів зубної бляшки у розвитку патологічних змін у пародонті.
- Шляхи поширення запального процесу у тканинах пародонту.
- Розвиток бактеріального механізму патогенезу захворювань пародонту.
- Методи видалення зубних відкладень.
- Травматична оклюзія: її види.
- Методи діагностики стану травматичної оклюзії.
- Роль аномалій прикусу у розвитку захворювань пародонту.
- Особливості санації зубів при захворювань пародонту.
- Роль аномалій анатомічної будови тканин ясен у розвитку захворювань пародонту.
- Роль шкідливих звичок у виникненні патології пародонту.
- Етіопатогенетична дія нейротрофічних порушень у виникненні захворювань пародонту.
- Порушення стану судин в етіопатогенезі захворювань пародонту.
- Зв'язок ендокринних порушень з патологією пародонту.
- Етіопатогенетичний зв'язок порушень обміну речовин з патологією пародонтальних тканин.
- Роль гіповітамінозів у розвитку генералізованого пародонтиту.
- Імунологічні механізми патогенезу генералізованого пародонтиту.
- Стан гуморального імунітету і патологія пародонту.
- Клініка катарального гінгівіту.
- Клініка гранулюючої форми гіпертрофічного гінгівіту.
- Клініка фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту.
- Клініка гострого виразкового гінгівіту.
- Клініка хронічного виразкового гінгівіту.
- Клініка атрофічного гінгівіту.
- Клініка дескавативного гінгівіту.
- Клініка гангренозного гінгівіту.
- Діагностика та диф.діагностика катарального гінгівіту.
- Діагностика, диф.діагностика гіпертрофічного гінгівіту.
- Діагностика, диф.діагностика виразкового гінгівіту.

- Діагностика, диф.діагностика атрофічного гінгівіту.
- Діагностика, диф.діагностика дескавативного гінгівіту.
- Діагностика, диф.діагностика гангренозного гінгівіту.
- Принципи лікування каторальних форм гінгівіту.
- Принципи лікування різних форм гіпертрофічного гінгівіту.
- Принципи лікування форм виразкового гінгівіту.
- Симтоматичне лікування дескамативного гінгівіту.
- Методи лікування атрофічного гінгівіту.
- Способи лікування гангренозного гінгівіту.
- Принципи лікування локалізованого пародонтуїту.
- Принципи лікування генералізованого пародонтиту.
- Принципи лікування пародонтозу.
- Принципи лікування продуктивних процесів пародонту.
- Схема лікування каторального гінгівіту в залежності від фази розвитку запального процесу.
- Схема лікування гранулюючої форми гіпертрофічного гінгівіту.
- Схема лікування фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту.
- Схема лікування виразкового гінгівіту різного ступеню розвитку.
- Схема лікування локалізованого пародонтиту.
- Схема лікування генералізованого пародонтиту.
- Схема лікування пародонтозу.
- Методи і засоби місцевого лікування генералізованого пародонтиту.
- Методи і засоби хірургічного лікування генералізованого пародонтиту.
- Методи кюретажу пародонтальних кишень, його різновиди.
- Гінгівітомія при генералізованого пародонтиту.
- Гінгівектомія при генералізованого пародонтиту.
- Клаптеві операції при генералізованому пародонтиті.
- Операції при рецесії ясен.
- Клаптеві операції із застосуванням засобів, які стимулюють регенерацію кістки.
- Види трансплантатів, що застосовуються під час клаптевих операцій.
- Показання і критерії ефективності використання методу спрямованої тканинної регенерації,
- Оперативні втручання для формування присінку порожнини рота.
- Операції на вуздечках, їх різновиди та методики.
- Видалення зубів інші хірургічні втручання при захворювання пародонту.
- Види ортопедичної лікування захворювань пародонту.
- Показання і методи вибіркового пришліфовування зубів.
- Способи шинування рухових зубів.
- Методи раціонального протезування при патології пародонту.
- Ортодонтичне лікування патології пародонту.
- Медикаментозне місцеве лікування захворювань пародонту.
- Медикаментозне загальне лікування захворювань пародонту.
- Фізіотерапевтичні методи лікування захворювань пародонту.
- Показання і методики електролікування захворювань пародонту.
- Показання і методики ультразвукової терапії захворювань пародонту.
- Показання і методики гідротерапії.
- Показання і методика вакуум-терапії.
- Показання і методика світлолікування.
- Показання і методика аероіонотерапії.
- Показання і методика масажу.
- Тепло – та водолікування в пародонтології.
- Магнітотерапія в пародонтології.

- Оксигенотерапія в пародонтології.
- Озонотерапія в пародонтології.
- Показання до загального лікування захворювань пародонту.
- Антибактеріальна та протизапальна терапія пародонтальних уражень.
- Вітамінотерапія в пародонтології: показання, рецептура.
- Гіпосенсибілізуюча терапія.
- Імуномодуюча терапія.
- Стимулююча терапія.
- Вплив на центральну нервову систему хворих на дистрофічно запальні захворювання пародонту.
- Дієтотерапія.
- Особливості лікування пародонтозу.
- Місцеве і загальне лікування пародонтозу.
- Ортопедичні методи лікування пародонтозу.
- Фізичні методи впливу на дистрофічний процес в пародонті.
- Принципи лікування гіперестезії твердих тканин зуба.
- Способи застосування зубних паст для лікування гіперестризії.
- Основні принципи профілактики захворювань пародонта.
- Типи профілактики захворювань пародонту.
- Масові-соціально профілактичні заходи у профілактиці захворювань пародонту.
- Лікарські профілактичні заходи.
- Індивідуальні профілактичні заходи.
- Антенатальна та постнатальна профілактика захворювань пародонту.
- Професійна гігієна порожнини рота в комплексі первинної.
- Професійна гігієна в комплексі вторинної профілактики захворювань пародонту.
- Засоби і методи гігієни порожнини рота пародонтологічних хворих.
- Зубні пасти, що рекомендовані хворим з патологією пародонту.
- Флоси, ополіскувачі, зубні щітки, активатори та інші аксесуари, що рекомендовані для хворих на пародонтит та пародонтоз.
- Особливості гігієни ротової порожнини у дітей.
- Диспансеризація хворих з патологією пародонту.
- Особливості диспансеризації дітей із захворюваннями пародонту.
- Організація пародонтологічного кабінету.

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКИМИ ПОВИННІ ВОЛОДІТИ СТУДЕНТИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ 4 – ГО КУРСУ ЗГІДНО ОСВІТНЬО – КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

1. Скласти схему обстеження пародонтологічного хворого.
2. Застосувати суб'єктивні методи обстеження пародонтологічного хворого.
3. Дати оцінку загального стану хворого.
4. Провести зовнішньолицеве обстеження хворого.
5. Провести внутрішньоротовий огляд хворого.
6. Оцінити глибину присінку рота і силу прикріплення вуздечок губ.
7. Виміряти глибину зубоясенної борозни та клінічних кишкень за допомогою градуйованого зонда.
8. Виміряти ступінь рухомості зубів за Ентіним.
9. Оцінити характер прикусу.
10. Провести пробу шиллера-Писарева.
11. Провести вакуумну проби В.І Кулаженко.
12. Визначити наявність гнійного вмісту зубоясених кишень за допомогою бензидинової проби.

13. Визначити наявність ерозування епітелію клінічних кишень за допомогою проби Парма.
14. Визначити наявність кровоточивості ясен за Т.Ф Виноградовою.
15. Визначити рНвмісту клінічних кишень.
16. Визначити наявність травматичної оклюзії за допомогою оклюдограми.
17. Визначте кількість ясенної рідини за допомогою оклюдограми.
18. Провести індексну оцінку ступеню запалення ясен одним із адекватних індексів.
19. Визначити ступінь деструкції пародонту одним із адекватних індексів.
20. Визначити стан гігієни ротової порожнини за допомогою індексу Грін-Вермільона.
21. Оцінити необхідність та обсяг лікувальних заходів за допомогою комунального індексу СРІ.
22. Оцінити необхідність та обсяг лікувальних заходів за допомогою комунального індексу СРІ.
23. Оцінити стан кісткової основи щелеп за допомогою ортопантомограми, панорамної або прицільної рентгенограми.
24. Описати зміни на рентгенограмі, характерні для хронічного генералізованого пародонтиту:
 - початкового ступеню розвитку;
 - 1 ступень розвитку;
 - 2 ступень розвитку;
 - 3 ступень розвитку;
 - 1. Описати зміни на рентгенограмі при хронічному перебігу обмеженого пародонтиту.
 - 2. Описати рентгенографічні зміни при пародонтозі.
 - 3. Вирахувати індекси фуксапо панорамній рентгенограмі щелеп хворого з хронічним перебігом пародонтиту 2 ступеню розвитку патологічного процесу.
 - 4. Дати порівняльну характеристику вікових змін коміркового відростку щелеп зі змінами при хронічному перебігу генералізованого пародонтиту легкого ступеню розвитку.
 - 5. Описати ортопантомограму кісткової основи щелеп хворого з пародонтозом 1 ступеню розвитку патологічного процесу.
 - 6. Оцінити результати проби М.Я Ясиновського.
 - 7. Оцінити результати моноцитограми.
 - 8. Обстежити стан лімфатичних вузлів щелепно-лицевої ділянки.
 - 9. Оцінити стан периферійних гілок трійчастого нерва в точках їх виходу.
 - 10. Оцінити клінічний стан червоної облямівки та куточків рота.
 - 11. Оцінити стан слизової оболонки присінку та власне порожнини рота.
 - 12. Оцінити стан слизової оболонки язика.
 - 13. Оцінити положення, форму, колір, відсутність або зверхкомплектність зубів.
 - 14. Оцінити результати мікробіологічного дослідження вмісту пародонтальних кишень.
 - 15. Провести пробу, що визначає насиченість слизової оболонки рота аскорбіновою кислотою.
 - 16. Визначити функціональний стан сполучної тканини ясен за допомогою проби Р.Е Кавецького у модифікації С.М Базарнової.
 - 17. Оцінити результати дослідження:
 - фагоцитарної активності лейкоцитів крові;
 - кількості лізоциму слини;
 - імунограми.
 - 1. Провести біопсію слизової оболонки ясен у стані гіпертрофії.
 - 2. Провести диференційну діагностику хронічного генералізованого пародонтиту початкового ступеню розвитку з подібними захворюваннями.
 - 3. Заповнити картку амбулаторного стоматологічного хворого з патологією пародонту.

4. На основі даних суб'єктивного та об'єктивного клінічного і додаткових методів дослідження, сформулювати клінічний діагноз.
5. Скласти план обстеження хворого з гострим катаральним гінгівітом, з призначенням досліджень згідно протоколу.
6. Скласти план обстеження хворого з хронічним катаральним гінгівітом з призначенням методів клінічного і додаткового методів обстеження згідно протоколу надання стоматологічної допомоги, таким хворим.
7. Скласти план обстеження хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту згідно протоколу надання допомоги.
8. Скласти план обстеження хворого з фіброзною формою гіпертрофічного гінгівіту згідно протоколу надання допомоги.
9. Скласти план обстеження хворого з гострим виразковим гінгівітом згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
10. Скласти план обстеження хворого з хронічним виразковим гінгівітом згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
11. Скласти план обстеження хворого з локалізованими пародонтитом з вибором критерій діагностики згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
12. Скласти план обстеження хворого з генералізованим загостреним пародонтитом II ступеню згідно протоколу надання допомоги таким хворим.
13. Скласти план обстеження хворого з пародонтозом I ступеню з вибором адекватних діагностичних критеріїв.
14. Скласти план лікування хворого з катаральним гінгівітом.
15. Скласти план лікування хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту.
16. Скласти план лікування хворого з фіброзною формою гіпертрофічного гінгівіту.
17. Скласти план лікування хворого з гострим виразковим гінгівітом.
18. Скласти план лікування хворого з хронічним виразковим гінгівітом.
19. Скласти план лікування хворого з локалізованим пародонтом.
20. Скласти план лікування хворого з генералізованим пародонтом.
21. Скласти план лікування хворого з пародонтозом.
22. Призначити місцеве і загальне медикаментозне лікування хронічного катарального гінгівіту.
23. Надати рекомендації пацієнтам з хронічним катаральним гінгівітом.
24. Скласти план диспансеризації пацієнта з хронічним катаральним гінгівітом.
25. Призначити профілактичну програму для пацієнта з хронічним катаральним гінгівітом.
26. Знати діагностичні критерії, що відповідають клініці гострого виразкового гінгівіту.
27. Скласти план місцевого і загального лікування хворого з гострим виразковим гінгівітом.
28. Вміти провести індексну оцінку стану тканин пародонту хворого з гранулюючою формою гіпертрофічного гінгівіту.
29. Знати клінічні ознаки фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту за ступенями гіпертрофії.
30. Вміти скласти схему лікування фіброзної форми гіпертрофічного гінгівіту.
31. Знати клінічні прояви і рентгенологічні ознаки локалізованого пародонтиту, вміти їх описати у картці амбулантного хворого.
32. Скласти план місцевого та загального медикаментозного лікування локалізованого пародонтиту, призначити адекватні методи хірургічного, ортопедичного та фізіотерапевтичного лікування.
33. Скласти план обстеження хворого на генералізований пародонтит.
34. Скласти загальну схему лікування генералізованого пародонтиту в залежності від ступеню розвитку захворювання.
35. Виписати рецепти на медикаменти місцевої та загальної дії для хворого на генералізований пародонтит.

36. Призначити адекватні хірургічні, ортопедичні, ортодонтичні методи лікування пародонтологічному хворому з генералізованим пародонтитом.
37. Призначити адекватні фізіотерапевтичні методи лікування генералізованого пародонтиту в залежності від тяжкості захворювання.
38. Передбачити можливі результати лікування пародонтологічних хворих.
39. Скласти план диспансеризації хворого генералізованим пародонтитом в залежності від тяжкості захворювання.
40. Вміти призначити профілактичні заходи у пацієнтів дитячого віку.
41. Організувати масові соціально-профілактичні заходи щодо захворювань пародонта.
42. Скласти план професійної гігієни для конкретного пародонтологічного хворого.
43. Скласти комплекс індивідуальних профілактичних заходів для хворого з патологією пародонту.
44. Знати особливості гігієни порожнини рота у дітей різних вікових періодів.
45. Володіти клінічними критеріями діагностики хроніоінтоксикаційних станів.
46. Призначити адекватні методи лабораторних досліджень і знати їх інтерпретацію.
47. Скласти план лікування хроніоінтоксикаційних станів.
48. Проводити профілактику виникнення хроніосептичного стану у стоматологічних хворих.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

- а) питання I-III рівнів складності ;
- б) тести II-III рівнів складності ;
- в) задачі II-III рівнів складності ;
- г) професійні алгоритми ;
- д) таблиці, слайди, планшети ;
- е) навчальні альбоми ;
- є) орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою ;
- ж) методичні рекомендації
- з) рекомендована література

Обладнання:

- а) фантоми;

Програмне забезпечення :

Дистанційна платформа MOODLE

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

- Данилевський М.Ф Терапевтична стоматологія: Підручник. у 4т.- Т.3 Захворювання пародонта. М.Ф Данилевський, А.В Борисенко, А.М Політун та Ін.- К.: Медицина, 2008.-616 с.
- Терапевтична стоматологія. Підручник для студентів, т.2; За ред. проф. А.К. Ніколішина.- Т.2.-Полтава: Дивосвіт, 2007.-280.
- Збірник алгоритмів практичних навичок і вмінь до практично орієнтованого державного іспиту за спеціальністю 7.110106 "стоматологія":

Навчальний посібник; Л.Д Чулак , К.М Косенко, А.Г Гулюк та ін.; за заг.ред. Л.Д Чулака. – Одеса: Одес.держ.мед.ун-т. 2004.-264 с.

Допоміжна література

1. Абезгауз А.М. Редкие заболевания в детском возрасте .-Л.: Медицина, 1975.-196с.
2. Безрукова А.П Хирургическое лечение заболеваний пародонта .- М.медицина,1987р.156с.
3. Безрукова И.В., Грудянов А.И. Агрессивные формы пародонтита.-М .: МИА, 2002 .- 126с.
4. Боровський Е.В., Леонтьев В.К Биология полости рта.- Н.Новгород.:Изд-во НГМА, 2001.- 301с.
5. Величко Л.С Профилактика и лечение артикуляционной перегрузки пародонта.- Минск.: Беларусь, 1985.-141 с.
6. Виноградова Т.Ф, Максимова О.П, Мельниченко Є.М ,Заболевания пародонта и слизистой оболочки полости рта у детей.-М.: Медицина, 1983.-206с.
7. Вишняк Г.Н Генерализованные заболевания пародонта; пародонтоз, пародонтит, .К,1999.-216с.
8. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на 1,2 та 3 рівнях: Амбулаторна допомога; К.М Косенко, Ю.М Бахуринський, В.Я Скиба та ін.- Одеса.: Астропринт 2000.- 384с.
9. Гросс М.Д., Мэтьюс Дж.Д Нормализация окклюзии: Пер.С англ. – М.:Медицина,1986.-288с.
10. Грохольский А.П., Кодола Н.А., Центило Т.Д. Назубные отложения, их влияние на зубы, околозубные ткани и организм. –К.: Здоров`я, 2000, 160 с.
11. Грудянов А.И Пародонтология: Избр. Лекции. – М.: Медицина, 1977.-32 с.
12. Данилевский Н.Ф., Магид Е.А., Мухин Н.А., Миликевич В.Ю., Заболевания пародонта : Атлас .- М.: Медицина, 1993. 320 с.
13. Данилевский Н.Ф., Вишняк Г.Н., Политун А.М., Пародонтология детского возраста.-К.: Здоров`я, 1981.-290 с.
14. Данилевский Н.Ф., Борисенко А.В. Заболевания пародонта.- К.: Здоров`я, 2000, - 464 с.
15. Диагностика, лечение и профилактика стоматологических заболеваний; В.И Яковлева, Е.К. Трофімова, Т.П. Давидович, Г.П Просверяк. – Минск.: Высшая школа , 1994.- 494 с.
16. Ефанов О.И., Дзаганова Т.Ф. Физиотерапия стоматологических заболеваний.: М: Медицина, 1980. – 294 с.
17. Ковалев Е.В., Марченко Л.М., Шундрик М.А. Семиотика одонтопатологии : Учебное пособие. – Полтава .: Дивосвіт, 2008.-112 с.
18. Кодола Н.А., Бургонский В.Г Рефлексотерапия в комплексном лечении болезней пародонта.- К.: Здоров`я, 1989. 128 с.
19. Косенко К.Н., Терешина Т.П. Профилактическая гигиена полости рта.- Одесса.: Изд-во КПОГТ, 2003. – 288 с.

20. Копейкин В.Н Ортопедическое лечение заболеваний пародонта.: М.: Медицина, 1977.- 173 с.
21. Криштаб С.И., Котляр А.А Ортопедическое лечение пародонтоза - К: Здоров'я, 1979. – 125 с.
22. Курякина Н.В Заболевания пародонта. - М.: Мед. книга, Н. Новгород. : Изд-во НГМА, 2007.- 292 с.
23. Иванов В.С Заболевания пародонта. - М.: Медицина, 1993. 212 с.
24. Левицкий А.П., Мизина И.К. Зубной налет. – К: Здоров'я, 1987. – 80 с.
25. Логинова И.К., Воложин А.И Патопфизиология пародонта: Учебн. метод. пособие. – м, 1995. 108 с.
26. Луцкая И.К., Артюшкевич А.С. Руководство по стоматологии. Ростов; Д: Феникс, 2000. – 512 с.
27. Максимовский Ю.М Фантомный курс терапевтической стоматологии: Учебн. Пособие.- М.: ОАО; Изд-во Медицина, 2005.- 328 с.
28. Машенко И.С., Болезни пародонта. Учеб. Пособие. – Днепропетровск.: Коло, 2003.- 241 с.
29. Машенко І.С., Запальні та дистрофічні захворювання пародонта: Навч. посібник. – Дніпропетровськ. АРТ-прес, 2003. 241 с.
30. Мельничук Г.М., Рожко М.М., Нейко Н.В. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування. Навч. посібн. Вид. 3-те, доповнене.- Івана-Франківськ, 2007.- 282 с.
31. Николаев А.И., Цепов Л.М. Санитарно-гигиенический режим в терапевтических стоматологических кабинетах; отделениях; .- М.: МЕД проссинформ, 2002. –78 с.
32. Новик Й.О Пародонтоз; патогенез, клиника, лечение; . – К.: Здоров'я, 1964. – 325 с.
33. Остеотропна терапія в пародонтології. Навчальн. посібник; Герелюк В.І., Н.В Нейко, Т.Д. Павлюк. - Івана-Франківськ, 2001.- 23 с.
34. Поворознюк В.В., Мазур И.П Костная система и заболевания пародонта.-К, 2005.- 445 с.
35. Потапчук А.М. Основы стоматології: Навч. Посібн. Вид.2.-Ужгород.: Карпати, 2006. – 416 с.
36. Протоколи надання стоматологічної допомоги; за заг. Ред. Ю.В Опанасюка . – К.: Тов Вид.Інформ. центр.Світ сучасної стоматології, 2005. 506 с.
37. Проходчуков А.А., Логинова Н.К., Жижина Н.А., Функциональная диагностика в стоматологической практике. – М.: Медицина, 1980.- 271 с.
38. Рибалов О.В., Литовченко І.Ю Пародонтит: діагностика та комплексне лікування.- Полтава , 2000. 159 с.
39. Руководство к практическим занятиям по терапевтической стоматологии; заболевания пародонта : Учеб. пособие; Н.Ф Данилевский, А.П Грохольский, Л.А Хоменко и др.; Под ред. Н.Ф Данилевского .- К.: Вища школа , 1990. – 168 с.
40. Степанов А.Е Хирургия, шинирование и ортодонтия при заболеваниях пародонта .- М, 1990. – 362 с.
41. Степанов А.Е. Хирургическое вмешательства при заболеваниях пародонта. – М, 1991. – 137 с.

42. Тарасенко Л.М., Непорада К.С., Григоренко В.К функціональна біохімія; За ред. Л.М Тарасенко.-Вінниця.: Нова книга. 2007. – 284 с.
43. Тарасенко Л.М., Петрушанко Т.А Стресс и пародонт. – Полтава ,1999. – 189 с.
44. Терапевтическая стоматология: Учебник для студентов медицинских вузов; Под ред. Е.В. Боровского. – М.:Мед инф. Агенство, 2004.-798 с.
45. Трезубов В.Н Мишнэва Л.М., Соловьев М.М., Красносвободцева О.А Диагностика в амбулантной стоматологии: Учеб.пособие студентов мед. вузов; Под ред.проф. В.Н Трезубов.- СПб.: Спец Лит, 2000.- 77 с.
46. Фармакотерапія в стоматології: Навч. посіб, В.І Герелюк., Т.Д Павлюк, В.В Материнський. – Івано-Франківськ, 2001. – 58 с.
47. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки рота і тканин пародонту; М.Ф Данилевський, М.А Мохорт, В.В Мохорт.-К .: Здоров'я, 1991.- 264 с.
48. Хоменко Л.А., Биденко Н.В., Остапко Е.И., Шматко В.К. Современные средства экзогенной профилактики заболеваний полости рта.- К.: книга Плюс, 2001.- 207 с.
49. Шатило В.Й., першко Т.В Професійна гігієна порожнини рота : Навч. посібник. – Житомир.: Полісся, 2008.- 88 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Електронний ресурс [http://dental-ss.org.ua/load/kniga_stomatologia/terapevticheskaja/8]
Електронний ресурс [<http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>]
Електронний ресурс [http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html]
Електронний ресурс [<http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>]
Електронний ресурс [http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181309066-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik.html]